

WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (ósma izba)

z dnia 1 lipca 2009 r.*

W sprawach połączonych T-81/07, T-82/07 i T-83/07

Jan Rudolf Maas, działający w charakterze syndyka masy upadłości KG Holding NV, zamieszkały w Rotterdamie (Niderlandy), reprezentowany przez adwokatów G. van der Wala oraz T. Boesmana,

strona skarżąca w sprawie T-81/07,

Jan Rudolf Maas i Cornelis van den Bergh, działający w charakterze syndyków masy upadłości Kliq BV, zamieszkali w Rotterdamie (Niderlandy), reprezentowani przez adwokatów G. van der Wala oraz T. Boesmana,

strona skarżąca w sprawie T-82/07,

oraz

* Język postępowania: niderlandzki.

Jean Leon Marcel Groenewegen, działający w charakterze syndyka masy upadłości Kliq Reïntegratie, zamieszkały w Utrechcie (Niderlandy), reprezentowany przez adwokatów G. van der Wala oraz T. Boesmana,

strona skarżąca w sprawie T-83/07,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez H. van Vlieta, działającego w charakterze pełnomocnika,

strona pozwana,

mających za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2006/939/WE z dnia 19 lipca 2006 r. w sprawie zgłoszonej przez Niderlandy pomocy na rzecz KG Holding NV (Dz.U. L 366, s. 40),

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (ósma izba),

w składzie: S. Pappasavvas, pełniący obowiązki prezesa, N. Wahl i A. Dittrich (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: J. Plingers, administrator,

II - 2416

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 10 grudnia 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

1. Kontekst ogólny

- 1 KG Holding NV, w której jedynym akcjonariuszem było Królestwo Niderlandów, została założona w dniu 1 stycznia 2002 r. w związku z autonomizacją — względem niderlandzkiego ministerstwa pracy i spraw społecznych — usług związanych z reintegracją zawodową.

- 2 W dniu 18 maja 2002 r. w wyniku podziału KG Holding powstały Kliq Reintegratie BV (1450 pracowników) i Kliq Employability BV (200 pracowników). KG Holding była wyłącznym udziałowcem w tychże dwóch spółkach. Istniała również niewielka liczba innych małych spółek zależnych. Podstawowa działalność wykonywana przez dwie główne spółki zależne polegała na świadczeniu usług związanych ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby poszukujące pracy, integracją zawodową pracowników niepełnosprawnych, pomocą dla pracodawców w znalezieniu pracowników mogących zajmować wolne stanowiska, a także na świadczeniu ogólnych usług rekrutacyjnych.

- 3 W dniu 31 lipca 2003 r. — w ramach restrukturyzacji Kliq Reintegratie w związku z problemami finansowymi — utworzono Kliq BV. Następnie w dniu 1 października 2003 r. Kliq przejęła część umów zawartych przez Kliq Reintegratie.

- 4 W dniu 30 września 2003 r. KG Holding będąca wyłącznym udziałowcem Kliq postanowiła przystąpić do emisji 150 000 udziałów Kliq o wartości nominalnej 100 EUR każdy na łączną kwotę 15 mln EUR, pod warunkiem że 75% tej kwoty, to jest 11,25 mln EUR, zostanie w pełni opłacone dopiero wówczas, gdy Kliq o to wystąpi.

- 5 W dniu 12 listopada 2003 r. Królestwo Niderlandów zwróciło się do Komisji z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na przyznanie KG Holding pomocy na rzecz wspomagania tego przedsiębiorstwa (zwanej dalej „pomocą na ratowanie”) mającej formę pożyczki w wysokości 45 mln EUR udzielonej na okres sześciu miesięcy, przy czym 9,25 mln EUR miało zostać pożyczone Kliq, a 35,75 mln EUR było przeznaczone dla Kliq Reintegratie tak, aby mogła ona wypełnić bieżące zobowiązania umowne i pokryć koszty planu socjalnego.

- 6 W decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r. (Dz.U. 2004, C 33, s. 8) Komisja uznała, że pomoc państwa, jaką Królestwo Niderlandów zamierzało przyznać KG Holding w formie pożyczki w wysokości 45 mln EUR na okres sześciu miesięcy, mogła zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem.

- 7 W dniu 23 grudnia 2003 r. KG Holding i Kliq zawarły umowę pożyczki na kwotę 9,25 mln EUR. Umowa ta zakazywała Kliq dokonania potrącenia, podczas gdy pozwalała KG Holding na dokonanie potrącenia między kwotami należnymi z tytułu pożyczki a ewentualną wierzytelnością Kliq.

- 8 W dniu 24 stycznia 2004 r. niderlandzki minister finansów postanowił przekształcić pożyczkę w wysokości 45 mln EUR przyznaną KG Holding w pomoc na restrukturyzację tejże spółki. Owo przekształcenie miało polegać na przekształceniu

pożyczki na ratowanie KG Holding przyznanej przez Królestwo Niderlandów w kapitał własny KG Holding, jak również na przyznaniu z tejże pożyczki kwoty w wysokości 9,25 mln EUR na rzecz Kliq oraz kwoty w wysokości 35,75 mln EUR na rzecz Kliq Reintegratie. W dniu 26 stycznia 2004 r. Królestwo Niderlandów, zgłaszając Komisji omawianą pomoc na restrukturyzację, wystąpiło o jej zatwierdzenie. W kwietniu, sierpniu i listopadzie 2004 r. Komisja zażądała dodatkowych informacji.

- 9 W dniu 8 lutego 2005 r. Rechtbank Rotterdam (sąd okręgowy w Rotterdamie) ogłosił upadłość KG Holding i wyznaczył J.R. Maasa jako syndyka. W dniu 9 lutego 2005 r. Rechtbank Utrecht (sąd okręgowy w Utrechcie) ogłosił upadłość Kliq Reintegratie i wyznaczył J.L.M. Groenewegen jako syndyka.
- 10 W dniu 23 marca 2005 r. Komisja zorganizowała spotkanie z przedstawicielami ministerstwa finansów oraz zainteresowanych spółek poświęcone wnioskowi o udzielenie zezwolenia na przyznanie pomocy na restrukturyzację.
- 11 W związku z upadłością KG Holding oraz trudnościami finansowymi, z jakimi borykała się Kliq, spółka ta opracowała na początku 2005 r. plan pozwalający jej na dalsze prowadzenie działalności. Celem tego planu było umożliwienie KG Holding sprzedaży należących do niej udziałów w Kliq. W tym celu Kliq postępowwała zgodnie z planem obejmującym dwa etapy, a mianowicie wywiązanie się najpierw przez KG Holding z zobowiązania względem Kliq polegającego na pełnym opłaceniu udziałów poprzez dokonanie potrącenia między zobowiązaniem do pełnego opłacenia a pożyczką w wysokości 9,25 mln EUR, a następnie sprzedaż jej udziałów należących do KG Holding.
- 12 W dniu 16 czerwca 2005 r. Kliq wystąpiła do syndyka KG Holding o pełne opłacenie kapitału, który nie został opłacony. Syndyk KG Holding nie uwzględnił wniosku Kliq o pełne opłacenie udziałów w drodze potrącenia między tym zobowiązaniem a długiem Kliq z tytułu pożyczki w wysokości 9,25 mln EUR. W dniu 21 czerwca 2005 r. Kliq wystąpiła wówczas do rechter-commissaris (sędziego-komisarza), który jest właściwym sędzią krajowym, o nakazanie syndykowi KG Holding, by ten podjął współpracę przy realizacji etapowego planu, dokonał przekształcenia i sprzedał następnie udziały Kliq

w ramach postępowania przetargowego. W dniu 22 czerwca 2005 r. Królestwo Niderlandów również wniosło skargę, w której domagało się, by rechter-commissaris nakazał syndykowi, aby ten — przy użyciu wszelkich środków — nie dopuścił do dokonania przez Kliq potrącenia między jej wierzytelnością wobec KG Holding (zobowiązanie do pełnego opłacenia udziałów) a wierzytelnością KG Holding wobec Kliq (pożyczka w wysokości 9,25 mln EUR). W dniu 22 sierpnia 2005 r. rechter-commissaris uwzględnił wniosek Kliq. Uznał on, że potrącenie i pełne opłacenie udziałów były korzystne dla wszystkich wierzycieli KG Holding. Rechter-commissaris oddalił wniosek Królestwa Niderlandów i wezwał syndyka KG Holding do współpracy przy realizacji etapowego planu opracowanego przez Kliq. Żadna z dwóch stron nie odwołała się od tej decyzji.

- ¹³ W dniu 14 grudnia 2005 r. ogłoszono upadłość Kliq i wyznaczono J.R. Maasa oraz C. van den Bergha jako syndyków. W dniu 21 grudnia 2005 r. syndycy ci sprzedali aktywa Kliq pewnemu podmiotowi gospodarczemu za kwotę 5,5 mln EUR.

2. Postępowanie administracyjne

- ¹⁴ W dniu 5 sierpnia 2005 r. Komisja wydała decyzję o wszczęciu postępowania na podstawie art. 88 ust. 2 WE w związku ze zgłoszeniem pomocy dokonany w dniu 26 stycznia 2004 r. przez Królestwo Niderlandów (Dz.U. C 280, s. 2). Komisja przedstawiła w tej decyzji wstępny wniosek, że pomoc na restrukturyzację, jaką Królestwo Niderlandów zamierzało przyznać KG Holding, przekształcając pożyczkę w wysokości 45 mln EUR wraz z należnymi od niej odsetkami w kapitał własny KG Holding, nie odpowiadała wymogom określonym w komunikacie Komisji zawierającym wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności (Dz.U. 1999, C 288, s. 2, zwane dalej „wytycznymi”), obowiązującym w momencie udzielenia pożyczki na ratowanie. Komisja wątpiła zatem, czy planowana pomoc na restrukturyzację mogła zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem.

- 15 Królestwo Niderlandów przekazało Komisji swoje stanowisko w sprawie tej decyzji, a także dodatkowe dane, których od niego zażądano w pismach z dnia 29 września 2005 r., 13 stycznia i 17 lutego 2006 r.

3. Zaskarżona decyzja

- 16 W dniu 19 lipca 2006 r. Komisja wydała decyzję 2006/939/WE w sprawie zgłoszonej przez Niderlandy pomocy na rzecz KG Holding (Dz.U. L 366, s. 40, zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”).
- 17 W pierwszej kolejności Komisja stwierdziła w zaskarżonej decyzji istnienie pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE.
- 18 Komisja dokonała następnie oceny zgodności pomocy na restrukturyzację ze wspólnym rynkiem. W motywie 34 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że KG Holding spełniała przesłanki pozwalające na uznanie jej na podstawie wytycznych za przedsiębiorstwo przeżywające trudności i że mogła więc skorzystać z pomocy na restrukturyzację. W dalszej kolejności Komisja stwierdziła, że przyznanie pomocy było uzależnione od wykonania planu restrukturyzacji, który winien zostać przez nią zatwierdzony (motyw 35 zaskarżonej decyzji). W motywie 36 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, iż zgłoszony przez władze niderlandzkie plan restrukturyzacji był niekompletny. Zdaniem Komisji plan restrukturyzacji nie był skuteczny i nie mógł doprowadzić do koniecznej zmiany sytuacji ze względu na niewystarczającą rentowność wewnętrzną w porównaniu z oczekiwaną rentownością kapitału własnego (motywy 37 i 38 zaskarżonej decyzji).

19 W motywie 39 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdza:

„Ponieważ nie zostały spełnione podstawowe warunki zawarte w wytycznych, niezbędne dla udzielenia pomocy na restrukturyzację, Komisja nie może zatwierdzić planu restrukturyzacji i dlatego też pomoc na restrukturyzację nie może zostać zatwierdzona. Z tego powodu zgłoszony środek nie może zostać uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. c) [WE]”.

20 W pkt 6.2.3 zaskarżonej decyzji Komisja przedstawia dodatkowe uwagi dotyczące: przekształcenia w kapitał własny pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR przeniesionej na rzecz Kliq, pożyczki na ratowanie w wysokości 35,75 mln EUR przeniesionej na rzecz Kliq Reintegratie, a także wcześniejszych pożyczek przyznanych KG Holding w momencie jej utworzenia.

21 Jeśli chodzi o przekształcenie w kapitał własny pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR przeniesionej na rzecz Kliq, Komisja wyjaśnia w motywach 43–45 zaskarżonej decyzji, co następuje:

„(43) Władze niderlandzkie poinformowały Komisję, iż na podstawie art. 53 i 69 niderlandzkiego prawa upadłościowego właściwy sąd niderlandzki zatwierdził [nakazał im] przekształcenie pożyczki w wysokości 9,25 mln EUR w kapitał udziałowy [kapitał własny]. Przekształcenie miało miejsce w dniu 22 sierpnia 2005 r. Przekształcenie może z tego powodu zostać uznane za częściową realizację zgłoszonego środka.

(44) Komisja przypomina władzom niderlandzkim, że z uwagi na nadrzędność prawa wspólnotowego w stosunku do prawa krajowego realizacja decyzji sądu krajowego opisanej w rozważaniach w punkcie 43 jest sprzeczna z zakazem udzielania środka pomocy [z zakazem wdrożenia środka stanowiącego pomoc państwa] przed uzyskaniem zgody Komisji zgodnie z art. 88 ust. 3 [WE]. Przekształcenie pożyczki na ratowanie przedsiębiorstwa w kapitał udziałowy [kapitał własny] na potrzeby restrukturyzacji traktowane jest jako bezprawna

pomoc na restrukturyzację. Ponieważ zgłoszona pomoc nie spełnia oprócz tego wymogów [przewidzianych w] wytycznych, to środek, który stanowi tylko częściową realizację pomocy, również pozostaje niezgodny. To, że środek zrealizowany został wskutek decyzji sędziego krajowego, nie ma w tej kwestii znaczenia, ponieważ krajowi sędziowie, tak jak inne organy państwowe, zobowiązani są przestrzegać postanowień traktatu.

- (45) [W związku z tym] przekształcenie pożyczki na ratowanie przedsiębiorstwa w wysokości 9,25 mln EUR przeniesionej na rzecz [Kliq] wskutek decyzji sądu krajowego powinno zostać uznane za udzielenie bezprawnej i niezgodnej [ze wspólnym rynkiem] pomocy strukturalnej [na restrukturyzację] na rzecz [Kliq]. Ponieważ niniejsza pomoc strukturalna [na restrukturyzację] nie może zostać zatwierdzona, uznać ją należy za niezgodną ze wspólnym rynkiem”.

22 Jeśli chodzi o pożyczkę na ratowanie w wysokości 35,75 mln EUR przeniesioną na rzecz Kliq Reintegratie, Komisja stwierdziła, że owa pożyczka nie została przekształcona w kapitał własny, tak że dana pomoc była podobna do pomocy na ratowanie. W motywie 50 zaskarżonej decyzji Komisja zatwierdza plan likwidacji KG Holding i Kliq Reintegratie znajdujących się w stanie upadłości, o ile zostaną spełnione dwa następujące warunki:

- „[Królestwo Niderlandów] zgłos[i] jako wierzyciel swoje żądania [swą wierzycelność] względem [KG Holding] i/lub [lub] [Kliq Reintegratie] w wysokości 35,75 mln EUR u syndyka masy upadłości w postępowaniu upadłościowym.

- [Królestwo Niderlandów] zatroszcz[y] się o likwidację spółki w sposób uniemożliwiający zakłócenie konkurencji [w sposób, który położy kres zakłóceniu konkurencji], co oznacza zawieszenie działalności zainteresowanych przedsiębiorstw oraz jak najszybszą sprzedaż ich aktywów na zasadach rynkowych. Zasadniczo sprzedaż przedsiębiorstwa w całości stwarza ryzyko, iż przydzielona pomoc przejdzie na jego nabywcę. Ryzyko to zostaje zredukowane jedynie wtedy, gdy aktywa przedsiębiorstwa zostają sprzedane [Ryzyko to będzie mniejsze wówczas, gdy zostaną sprzedane jedynie aktywa przedsiębiorstwa]”.

23 Jeśli chodzi o wcześniejsze pożyczki przyznane KG Holding w momencie jej utworzenia, Komisja wskazała, że owe pożyczki wykraczały poza ramy środków pomocy na restrukturyzację oraz niniejszego postępowania (motyw 51 zaskarżonej decyzji). Komisja podkreśla jednak, iż zamierza przedstawić swoje stanowisko tak, aby pomóc zapobiec pojawieniu się nowych sprzeczności między wspólnotowymi przepisami z zakresu pomocy państwa a stosowaniem przepisów krajowych przez właściwe sądy, co się tyczy w szczególności postępowania sądowego przed sądem niderlandzkim, o którym mowa w motywach 52–55 zaskarżonej decyzji.

24 Motywy 52–55 zaskarżonej decyzji mają następujące brzmienie:

„(52) W ramach zgłoszonego planu restrukturyzacji [KG Holding] powinna przed 2016 r. spłacić w całości [wcześniejsze] pożyczki w wysokości 41 mln EUR, włączając warunkowy kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 17 mln EUR [...], który po założeniu [KG Holding] w 2002 r. udzielony został przez państwo na warunkach rynkowych i nie wchodzi w zakres pomocy na restrukturyzację.

(53) Pismem z lutego 2006 r. [Królestwo Niderlandów] poinformował[o] Komisję, iż syndycy masy upadłości [KG Holding] i [Kliq Reintegratie] zwrócili się do właściwych sądów krajowych o nakazanie państwu [...] zapłaty [całości] kwot kredytowych, które po zawieszeniu płatności w oczekiwaniu na upadłość [KG Holding] i [Kliq Reintegratie] w lutym 2005 r. zostały przez państwo zamrożone.

(54) Komisja rozumie, że niniejsza sprawa podlega jurysdykcji właściwego sądu krajowego, który powinien określić, czy decyzja państwa była zgodna z umową o zakończeniu kredytowania.

(55) Komisja wyraża opinię, że jeżeli decyzja państwa była zgodna z umową, to właściwy sąd powinien potwierdzić taką decyzję i oddalić żądania syndyków masy upadłości. Gdyby sąd jednak stwierdził, iż pomimo faktu, że państwo zrealizowało swoje prawa i obowiązki wynikające z umowy, lecz w ramach postępowania upadłościowego powinno zapłacić na rzecz syndyków masy upadłości całkowitą kwotę kredytów, to wówczas orzeczenie takie oznaczać może udzielenie nowej pomocy państwa na rzecz wierzycieli [KG Holding], co zgłoszone powinno zostać Komisji zgodnie z art. 88 ust. 3 [WE].

25 Mając powyższe na względzie, Komisja stwierdziła w sentencji zaskarżonej decyzji, co następuje:

„Artykuł 1

Przyznany przez [Królestwo Niderlandów] środek pomocy w formie pomocy na restrukturyzację na rzecz [KG Holding] w wysokości 45 mln EUR nie spełnia warunków [określonych w wytycznych] i w związku z tym nie jest zgodny ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

1. [Królestwo Niderlandów] podejm[ie] wszelkie niezbędne działania w celu odzyskania od [KG Holding] oraz od [Kliq] tej części pomocy, którą opisano w art. 1, a która przyznana została jako pożyczka na ratowanie przedsiębiorstwa w wysokości 9,25 mln EUR przez [KG Holding] jej spółce zależnej [Kliq], a następnie przekształcona w kapitał udziałowy [kapitał własny], wraz z należnymi od udzielonej pożyczki odsetkami.

2. Zwrot [odzyskanie] pomocy nastąpi bezzwłocznie i zgodnie z procedurami prawa krajowego, pod warunkiem że [po]zwalają one na natychmiastowe i skuteczne wykonanie [zaskarżonej decyzji].

3. Do kwoty podlegająca zwrotowi [Kwota podlegająca odzyskaniu] obejmuje odsetki za okres od dnia, w którym poszczególne jej części zostały przekazane beneficjentom, aż do dnia ich faktycznego zwrotu [odzyskania].

4. Odsetki, o których mowa w ust. 3, obliczone zostaną zgodnie z art. 9 i 11 rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004.

Artykuł 3

[Królestwo Niderlandów], jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, zarejestruj[e] u syndyka masy upadłości swoje roszczenia wobec [KG Holding] i/lub [lub] wobec Kliq Reintegratie w wysokości 35,75 mln EUR. [Królestwo Niderlandów] zatroszcz[y] się, aby przedsiębiorstwa zlikwidowane zostały w taki sposób, aby zapobiec [położyć kres] zakłóceniu konkurencji, co oznacza, że działalność zainteresowanych przedsiębiorstw zostanie zawieszona, a ich aktywa jak najszybciej zostaną sprzedane na zasadach rynkowych”.

Przebieg postępowania i żądania stron

²⁶ Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 14 marca 2007 r. J.R. Maas, działający w charakterze syndyka masy upadłości KG Holding (zwany dalej „skarżącym 1”), J.

R. Maas i C. van den Bergh, działający w charakterze syndyków masy upadłości Kliq BV (zwani dalej „skarżącym 2”) oraz J.L.M. Groenewegen, działający w charakterze syndyka masy upadłości Kliq Reïntegratie (zwany dalej „skarżącym 3”), wnieśli trzy skargi.

27 Postanowieniem prezesa ósmej izby Sądu z dnia 3 listopada 2008 r. sprawy T-81/07, T-82/07 i T-83/07 zostały połączone do celów procedury ustnej i wydania wyroku zgodnie z art. 50 regulaminu Sądu.

28 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 14 listopada 2008 r. Komisja przekazała swoje pismo z dnia 31 października 2008 r. dotyczące spraw T-81/07 i T-82/07, wysłane do władz niderlandzkich. Skarżący 1 i 2 przekazali swe uwagi w jego przedmiocie w piśmie złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 25 listopada 2008 r.

29 Na rozprawie w dniu 10 grudnia 2008 r. wysłuchano wystąpień stron i ich odpowiedzi na zadane przez Sąd pytania.

30 Skarżący wnoszą do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

31 Komisja wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi;

- obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

32 Na poparcie swych skarg skarżący podnoszą zasadniczo: błędy w ustaleniach faktycznych oraz naruszenia prawa, niewystarczające uzasadnienie zaskarżonej decyzji, naruszenie prawa do obrony, prawa do bycia wysłuchanym, jak również ogólnych zasad prawa, a także szereg naruszeń art. 87 WE i 88 WE.

33 Celem zbadania niniejszych skarg należy wyodrębnić różne części zaskarżonej decyzji, które są kwestionowane:

- kredyt w wysokości 17 mln EUR, o którym mowa w motywach 51–55 zaskarżonej decyzji, przyznany KG Holding przez Królestwo Niderlandów;

- zgłoszona pomoc na restrukturyzację w wysokości 45 mln EUR, którą uznano w art. 1 zaskarżonej decyzji za niezgodną ze wspólnym rynkiem;

- przewidziane w art. 2 zaskarżonej decyzji odzyskanie od KG Holding i Kliq pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR przekształconej w kapitał własny oraz należnych od niej odsetek za okres do dnia jej odzyskania;

- przewidziane w art. 3 zaskarżonej decyzji zgłoszenie syndykowi przez Królestwo Niderlandów, działające jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reïntegratie celem odzyskania części pomocy na ratowanie, którą przekazano Kliq Reïntegratie.

1. Uwagi wstępne

³⁴ Celem przygotowania rozprawy Sąd wysłał stronom przed rozprawą sprawozdanie na rozprawę i wezwał je do przedstawienia ewentualnych uwag w przedmiocie tegoż sprawozdania albo ustnie podczas rozprawy, albo na piśmie w odpowiednim czasie przed rozprawą. Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 8 grudnia 2008 r. skarżący 1 i 2 przedstawili pewne uwagi na piśmie w kwestii sprawozdania na rozprawę. Na rozprawie w dniu 10 grudnia 2008 r. Komisja wniosła zasadniczo do Sądu o nieuwzględnienie tychże uwag.

³⁵ Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 47 § 1 regulaminu Sądu skarga i odpowiedź na skargę mogą zostać uzupełnione repliką skarżącego oraz dupliką pozwanego. Jeśli chodzi o sprawy T-81/07 i T-82/07, skarżący 1 i 2 złożyli swe skargi i repliki, a Komisja złożyła swe odpowiedzi na skargę i duplikę, w związku z czym postępowanie pisemne zostało zamknięte w dniu 14 stycznia 2008 r. Sąd uważa, że pismo skarżących 1 i 2 z dnia 8 grudnia 2008 r. wykracza częściowo poza ramy uwag w przedmiocie sprawozdania na rozprawę. Ponieważ po zakończeniu postępowania pisemnego nie zezwolono stronom na uzupełnienie akt, Sąd nie uwzględnił uwag skarżących 1 i 2 zawartych w ich piśmie z dnia 8 grudnia 2008 r. w zakresie, w jakim owe uwagi wykraczały poza ramy uwag w przedmiocie sprawozdania na rozprawę.

2. W przedmiocie dopuszczalności skarg wniesionych w sprawach T-81/07 i T-83/07, jeśli chodzi o kredyt w wysokości 17 mln EUR przyznany KG Holding przez Królestwo Niderlandów

Argumenty stron

³⁶ Komisja podnosi, że zarzuty dotyczące kredytu są niedopuszczalne. Dokonana przez nią ocena zawarta w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji nie może być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności.

³⁷ Skarżący 1 i 3 podnoszą, że w motywach 51–55 zaskarżonej decyzji Komisja ustosunkowała się w sposób wadliwy pod względem prawnym do kredytu w wysokości 17 mln EUR w formie rachunku bieżącego, który ich zdaniem został przyznany KG Holding przez Królestwo Niderlandów tuż po utworzeniu tej spółki i który nie był przedmiotem decyzji o wszczęciu postępowania. Komisja przekroczyła więc swe uprawnienia i naruszyła ich prawo do obrony i prawo do bycia wysłuchanymi, jak również ogólne zasady prawa, w tym prawo do dobrej administracji przewidziane w art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej ogłoszonej w dniu 7 grudnia 2000 r. w Nicei (Dz.U. 2000, C 364, s. 1), zasadę przejrzystości oraz spoczywający na niej obowiązek dochowania staranności.

³⁸ W motywach 51–55 zaskarżonej decyzji Komisja zbadała kredyt publiczny przyznany KG Holding przez państwo w 2002 r. Chodzi tu o kredyt w wysokości 17 mln EUR w formie rachunku bieżącego w banku, wraz z gwarancją publiczną, udzielony przez Królestwo Niderlandów w 2002 r. na warunkach rynkowych, którego wypłaty skarżący 1 i 3 domagali się w ramach postępowania cywilnego przed Rechtbank Den Haag (sąd okręgowy w Hadze). Nie uzasadniwszy swego stanowiska w tym względzie, Komisja wskazała w zaskarżonej decyzji, że orzeczenie sądu krajowego, zgodnie z którym państwo jest zobowiązane do wykonania tego zobowiązania zaciągniętego w 2002 r., byłoby równoznaczne z decyzją przyznającą nową pomoc państwa na korzyść wierzycieli KG Holding.

- 39 Skarżący 1 i 3 podkreślają, że Komisja przekracza swe kompetencje, zajmując stanowisko w przedmiocie środka, który jest przedmiotem sporu zawisłego przed sądem krajowym.
- 40 Ponadto w świetle art. 253 WE stanowisko Komisji zostało uzasadnione w niewystarczający sposób. Komisja wykazała w motywie 52 zaskarżonej decyzji, że Królestwo Niderlandów udzieliło kredytu w wysokości 17 mln EUR na warunkach rynkowych i że nie mógł on zostać uznany za pomoc państwa. Skoro udzielenie pożyczki przedsiębiorstwu przez państwo nie stanowi pomocy państwa, to tym bardziej orzeczenie wydane przez właściwy sąd na podstawie prawa krajowego nakazujące temu państwu, po pierwsze, wywiązanie się z zobowiązań ciążących na nim na podstawie umowy, która w momencie jej zawarcia nie stanowiła pomocy państwa, a po drugie, przestrzeganie warunków kredytu, nie może zostać uznane za decyzję przyznającą nową pomoc państwa. Przedsiębiorstwo handlowe, które znalazłoby się w sytuacji Królestwa Niderlandów, również byłoby zobowiązane do przestrzegania warunków uzgodnionego kredytu.
- 41 Poza tym kredyt w wysokości 17 mln EUR nie wchodzi w zakres przekształcenia pożyczki na ratowanie w pomoc na restrukturyzację KG Holding, którą Królestwo Niderlandów zgłosiło na podstawie art. 88 ust. 3 WE.
- 42 Nawet jeśli Królestwo Niderlandów uzupełniło swe zgłoszenie w jakimkolwiek momencie, włączając do niego omawiany kredyt, o czym skarżący 1 i 3 nie zostali powiadomieni, kwestia ta nie wchodzi jednak w zakres badania i postępowania na podstawie art. 88 ust. 2 WE. W żadnym razie nie poczyniono o tym żadnej wzmianki w decyzji z dnia 5 sierpnia 2005 r.
- 43 Zasada dobrej administracji, zasada przejrzystości oraz obowiązek dochowania staranności wymagają, by potencjalnie zainteresowane strony mogły dowiedzieć się w jasny sposób na podstawie decyzji o wszczęciu postępowania, jaki jest charakter i zakres środka poddanego bardziej szczegółowemu badaniu. Nie jest zgodny z tymi zasadami fakt, iż Komisja zajmuje stanowisko, choćby niewiążące, w przedmiocie

środka, bez względu na to, czy pozostaje on w związku, czy też nie z przedmiotem decyzji o wszczęciu postępowania, jeśli ów środek nie jest w niej wskazany.

- 44 Wbrew twierdzeniom Komisji rozpatrywany kredyt nie jest objęty pkt 5 załącznika do decyzji o wszczęciu postępowania.

Ocena Sądu

- 45 Skarżący 1 i 3 podnoszą zasadniczo, że w motywach 51–55 zaskarżonej decyzji Komisja ustosunkowała się w sposób wadliwy pod względem prawnym do kredytu w wysokości 17 mln EUR i że niesłusznie uznała ów kredyt za nową pomoc państwa podlegającą zgłoszeniu w wypadku, gdy państwo musi wypłacić ten kredyt w całości syndykom. Ta ocena Komisji narusza ich prawo do obrony, ich prawo do bycia wysłuchanymi, spoczywający na niej obowiązek dochowania staranności oraz zasadę dobrej administracji i zasadę przejrzystości.

- 46 Sąd wskazuje, że Komisja nie powinna zajmować stanowiska w uzasadnieniu decyzji w kwestii środków, które wychodzą poza ramy sentencji tej decyzji. W niniejszej sprawie wystarczy jednak stwierdzić, że bez względu na uzasadnienie, na jakim opiera się zaskarżona decyzja, jedynie jej sentencja może wywołać skutki prawne i w konsekwencji być niekorzystna. Natomiast ocena przedstawiona w uzasadnieniu decyzji nie może być jako taka przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności. Może ona jednak być poddana kontroli zgodności z prawem przez sąd wspólnotowy tylko wtedy, gdy jako uzasadnienie aktu niekorzystnego stanowi niezbędne wsparcie sentencji tego aktu (postanowienie Trybunału z dnia 28 stycznia 2004 r. w sprawie C-164/02 Niderlandy przeciwko Komisji, Rec. s. I-1177, pkt 21) lub jeśli to uzasadnienie może przynajmniej zmienić istotę rozstrzygnięcia zawartego w sentencji wspomnianego aktu (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 20 listopada 2002 r. w sprawie T-251/00 Lagardère i Canal+ przeciwko Komisji, Rec. s. II-4825, pkt 68; postanowienie Sądu z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie T-387/04 EnBW przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1195, pkt 127).

47 Tymczasem w niniejszej sprawie zakwestionowana ocena Komisji dotycząca kredytu nie stanowi niezbędnego wsparcia sentencji zaskarżonej decyzji. Owa ocena nie zmienia też istoty tej sentencji. Zważywszy, że Komisja poprzestała w tej sentencji na stwierdzeniu, iż pomoc przyznana przez Królestwo Niderlandów w formie pomocy w wysokości 45 mln EUR na restrukturyzację KG Holding była niezgodna ze wspólnym rynkiem i że Królestwo Niderlandów powinno podjąć wszelkie niezbędne działania w celu odzyskania od KG Holding i Kliq części pomocy w kwocie 9,25 mln EUR i zgłosić swą wierzytelność w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reintegratie, należy zaznaczyć, że wspomniana sentencja nie zawiera w żadnym razie stanowiska Komisji w przedmiocie kredytu w wysokości 17 mln EUR.

48 W związku z tym skargi w sprawach T-81/07 i T-83/07 są niedopuszczalne w zakresie, w jakim dotyczą rozważań zawartych w zaskarżonej decyzji w przedmiocie kredytu w wysokości 17 mln EUR.

3. *Co do istoty*

49 Należy zbadać zarzuty dotyczące: niezgodności zgłoszonej pomocy na restrukturyzację w wysokości 45 mln EUR ze wspólnym rynkiem (art. 1 zaskarżonej decyzji), odzyskania od KG Holding i Kliq pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR przekształconej w kapitał własny oraz należnych od niej odsetek za okres do dnia jej odzyskania (art. 2 zaskarżonej decyzji), zgłoszenia syndykowi przez Królestwo Niderlandów, działające jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reintegratie (art. 3 zaskarżonej decyzji) oraz wpływu upadłości na odzyskanie pomocy państwa (art. 2 i 3 zaskarżonej decyzji).

W przedmiocie niezgodności zgłoszonej pomocy na restrukturyzację w wysokości 45 mln EUR ze wspólnym rynkiem (art. 1 zaskarżonej decyzji)

Argumenty stron

- 50 Skarżący podnoszą, że Komisja, naruszając art. 87 WE i 88 WE, nie wykazała, iż planowana pomoc miała wpływ na konkurencję i na wymianę handlową między państwami członkowskimi, a przynajmniej rozważania przedstawione w tym względzie przez Komisję w motywie 23 zaskarżonej decyzji nie zostały dostatecznie uzasadnione, przez co są sprzeczne z art. 253 WE.
- 51 Jeśli chodzi o rozważania zawarte w motywie 23 zaskarżonej decyzji, skarżący uważają, że pierwsze zdanie tegoż motywu, zgodnie z którym fakt, iż KG Holding prowadzi działalność jedynie na rynku niderlandzkim, nie wyklucza tego, że przyznanie jej korzyści może zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi, stanowi zwykle stwierdzenie.
- 52 Komisja nie sprecyzowała w zdaniu drugim motywu 23 zaskarżonej decyzji, jakie mniejsze międzynarodowe przedsiębiorstwa prowadzą działalność na rynku niderlandzkim. Ponadto Komisja nie wyjaśniła, w jakim zakresie obecność na rynku niderlandzkim spółek zależnych od tychże przedsiębiorstw ma znaczenie przy ustaleniu, czy konkurencja zostaje w znaczny sposób zakłócona, ani konsekwencji, jakie stąd wynikają dla wymiany handlowej między państwami członkowskimi. Skarżący zakwestionowali podczas rozprawy międzynarodowy charakter tych przedsiębiorstw, jeśli chodzi o wspólny rynek.
- 53 Komisja wskazała w zdaniu trzecim motywu 23 zaskarżonej decyzji, że przesłanki stosowania art. 87 ust. 1 WE wydają się spełnione. Komisja winna była wykazać, że

wspomniane przesłanki były faktycznie spełnione i nie mogła poprzestać na stwierdzeniu, że wydaje się, iż zostały one spełnione.

54 Jeśli chodzi o skutki przekształcenia pomocy na ratowanie KG Holding w pomoc na restrukturyzację, Komisja winna była uwzględnić charakter pożyczki na ratowanie i pomocy na restrukturyzację, o których mowa.

55 Skarżący 1 i 3 uważają, że zatwierdzona pożyczka na ratowanie w wysokości 45 mln EUR była przeznaczona przede wszystkim na likwidację Kliq Reintegratie: kwota 35,75 mln EUR została udostępniona Kliq Reintegratie przez KG Holding celem sfinansowania planu odejścia blisko 1000 pracowników, a także innych wydatków poniesionych w związku z likwidacją Kliq Reintegratie. Kwota ta nie mogła zostać zwrócona, w związku z czym nie mogła mieć wpływu na krajową konkurencję ani wyrzucić znacznego wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

56 Skarżący 2 uważa, że w wypadku Kliq Komisja nie wskazała, w jaki sposób potrącenie dwóch długów może mieć znaczny wpływ na konkurencję i na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Wspomniane potrącenie skutkuje bowiem — w porównaniu z sytuacją, w której nie dokonano by tego potrącenia — powstaniem korzyści wyłącznie dla masy KG Holding, a nie dla Kliq.

57 Skarżący podkreślają w swych replikach, że uzasadnienie zaskarżonej decyzji jest również niezgodne z tym, co Komisja stwierdziła w swej decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r. Komisja uznała w pkt 3.2.2 tej decyzji, że wpływ na konkurencję i na wymianę handlową między państwami członkowskimi nie miał miejsca lub był ledwie dostrzegalny. Ponadto, odwołując się do decyzji o wszczęciu postępowania, Komisja nie uwzględniła faktu, iż obowiązek uzasadnienia spoczywający na niej w ramach decyzji o wszczęciu postępowania różni się bardzo od obowiązku uzasadnienia ciężącego na Komisji, jeśli chodzi o zaskarżoną decyzję.

- 58 Skarżący podnoszą, że Komisja nie może uzupełnić uzasadnienia zaskarżonej decyzji a posteriori. Powołując się na decyzję Komisji z dnia 23 listopada 2005 r. w sprawie środka pomocowego N 465/2005 (Dz.U. 2006, C 9, s. 5), skarżący twierdzą, że elementy wskazane przez Komisję w jej odpowiedziach na skargę są bez znaczenia w odniesieniu do kwestii, czy środek pomocowy mógł zakłócić lub grozić zakłóceniem konkurencji lub wpłynąć na handel między państwami członkowskimi.
- 59 Komisja kwestionuje argumenty przedstawione przez skarżących.

Ocena Sądu

- 60 Jeśli chodzi o art. 1 zaskarżonej decyzji, skarżący kwestionują, po pierwsze, uzasadnienie, które ich zdaniem jest niewystarczające w odniesieniu do zakłócenia konkurencji i wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi, a po drugie, dokonaną przez Komisję analizę tych dwóch przesłanek.
- 61 Po pierwsze, jeśli chodzi o obowiązek uzasadnienia, Sąd przypomina, że uzasadnienie wymagane w art. 253 WE powinno być dostosowane do charakteru danego aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym poznać podstawy podjętej decyzji, a właściwemu sądowi dokonać jej kontroli (wyroki Trybunału: z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-367/95 P Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, Rec. s. I-1719, pkt 63, z dnia 22 marca 2001 r. w sprawie C-17/99 Francja przeciwko Komisji, Rec. s. I-2481, pkt 35).
- 62 Wymóg uzasadnienia należy oceniać w odniesieniu do konkretnej sytuacji, w szczególności do treści aktu, charakteru podniesionych argumentów, a także interesu, jaki w uzyskaniu informacji mogą mieć adresaci aktu lub inne osoby, których dotyczy on bezpośrednio i indywidualnie. Nie jest wymagane, by uzasadnienie wyszczególniało

wszystkie istotne elementy faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 253 WE, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulujących daną dziedzinę (wyrok Trybunału z dnia 14 lutego 1990 r. w sprawie C-350/88 Delacre i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-395, pkt 16; ww. w pkt 61 wyrok w sprawie Francja przeciwko Komisji, pkt 36).

63 Jeśli chodzi w szczególności o decyzję dotyczącą pomocy państwa, Trybunał orzekł, że chociaż w niektórych przypadkach z samych okoliczności przyznania pomocy może wynikać, iż owa pomoc może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji, Komisja musi przynajmniej wskazać te okoliczności w motywach swojej decyzji (wyroki Trybunału: z dnia 13 marca 1985 r. w sprawach połączonych 296/82 i 318/82 Niemcy i Leuwarder Papierwarenfabriek przeciwko Komisji, Rec. s. 809, pkt 24; z dnia 19 października 2000 r. w sprawach połączonych C-15/98 i C-105/99 Włochy i Sardegna Lines przeciwko Komisji, Rec. s. I-8855, pkt 66; z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie C-334/99 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. s. I-1139, pkt 59).

64 Należy zaznaczyć, że Komisja nie jest zobowiązana do wykazania faktycznego wpływu pomocy na wymianę handlową między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz winna jedynie zbadać, czy pomoc może mieć wpływ na tę wymianę handlową i zakłócać konkurencję (wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-372/97 Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I-3679, pkt 44). W tym względzie pojęcie „wpływ” na wymianę handlową między państwami członkowskimi obejmuje również możliwość takiego skutku (wyrok Trybunału z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie C-66/02 Włochy przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-10901, pkt 112).

65 W niniejszej sprawie należy zauważyć, że Komisja przytoczyła w zaskarżonej decyzji w szczególności fakt, iż sporny środek polegał na przekształceniu w kapitał własny pomocy na ratowanie w wysokości 45 mln EUR przyznanej KG Holding przez Królestwo Niderlandów (motywy 8 i 22). Ponadto Komisja wskazała, że pomoc na ratowanie przyznana KG Holding oraz jej przekształcenie w kapitał własny oznaczały istnienie korzyści, której przedsiębiorstwo stojące w obliczu takich samych problemów i znajdujące się na skraju upadłości nie uzyskałoby na rynku finansowym (motyw 22). Poza tym Komisja podkreśliła, że mniejsze międzynarodowe przedsiębiorstwa, takie jak TMP oraz Creyff's (spółka zależna Solvus, Belgia), prowadziły działalność na rynku niderlandzkim, na którym działała również KG Holding (motyw 23). Komisja uznała

następnie, że dana korzyść wydawała się sprzyjać jednemu przedsiębiorstwu w porównaniu z jego konkurentami, co zakłócało lub groziło zakłóceniem konkurencji i wpływało na wymianę handlową między państwami członkowskimi (motyw 23). Jeśli chodzi o wielkość KG Holding i Kliq Reintegratie, Komisja wskazała, że przedsiębiorstwa te zatrudniały około 2000 pracowników (motywy 9 i 10) i że w dniu 1 stycznia 2002 r. kapitał zakładowy KG Holding wynosił około 73 mln EUR (motyw 32).

66 Postępując tak, Komisja przedstawiła w sposób wystarczająco jasny okoliczności faktyczne i rozważania prawne mające w tym względzie istotne znaczenie dla zaskarżonej decyzji. Przytaczając te informacje, Komisja przedstawiła wystarczające elementy, by wykazać, że rozpatrywana pomoc mogła mieć wpływ na wymianę handlową i na konkurencję.

67 Uzasadnienie to pozwala skarżącym i Sądowi na zapoznanie się z powodami, dla których Komisja uznała, że niewykluczone było, iż sporna operacja może prowadzić do zakłócenia konkurencji i wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

68 Jeśli chodzi o argument skarżących, że uzasadnienie zaskarżonej decyzji jest w tym względzie niezgodne z pkt 3.2.2 decyzji Komisji z dnia 16 grudnia 2003 r., należy podkreślić, że ta ostatnia decyzja nie odnosiła się do pomocy na restrukturyzację, lecz do pomocy na ratowanie. Co się tyczy ww. decyzji Komisji z dnia 23 listopada 2005 r. w sprawie środka pomocowego N 465/2005 dotyczącego dodatkowych usług szkolnych, skarżący nie wskazują, w jaki sposób owa decyzja ma znaczenie w niniejszej sprawie. Decyzja ta nie podważa w żadnym razie adekwatności uzasadnienia zaskarżonej decyzji.

69 W związku z tym należy odrzucić argumentację dotyczącą domniemywanego braku uzasadnienia.

- 70 Po drugie, jeśli chodzi o zasadność oceny zawartej w zaskarżonej decyzji, dokonanej przez Komisję w przedmiocie zakłócenia konkurencji i wpływu na wymianę handlową, należy zbadać, czy rozpatrywana pomoc może mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi oraz czy zakłóca ona lub grozi zakłóceniem konkurencji.
- 71 Należy przypomnieć w tym celu, że zgodnie z orzecznictwem wszelka pomoc przyznana przedsiębiorstwu, które prowadzi działalność na rynku wspólnotowym, może prowadzić do zakłócenia konkurencji i mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi (zob. wyrok Sądu z dnia 6 marca 2002 r. w sprawach połączonych T-92/00 i T-103/00 Diputación Foral de Álava i in. przeciwko Komisji, Rec. s. II-1385, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 72 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o przesłankę dotyczącą zakłócenia konkurencji, bezsporne jest, że pomoc na ratowanie w wysokości 45 mln EUR została przyznana KG Holding przez Królestwo Niderlandów w formie pożyczki, z której 9,25 mln EUR zostało przeniesione jako pożyczka na rzecz Kliq, a 35,75 mln EUR było przeznaczone dla Kliq Reintegratie tak, aby mogła ona wypełnić bieżące zobowiązania umowne i pokryć koszty planu socjalnego.
- 73 Zgodnie z planem restrukturyzacji pożyczka w wysokości 45 mln EUR przyznana KG Holding miała zostać przekształcona w pomoc na restrukturyzację tej spółki. Owo przekształcenie miało polegać na przekształceniu pożyczki na ratowanie KG Holding przyznanej przez Królestwo Niderlandów w kapitał własny KG Holding, jak również na przyznaniu z tejże pożyczki kwoty w wysokości 9,25 mln EUR na rzecz Kliq oraz kwoty w wysokości 35,75 mln EUR na rzecz Kliq Reintegratie.
- 74 Planowanym skutkiem pomocy na restrukturyzację było zwolnienie KG Holding z długu w wysokości 45 mln EUR, który był duży w porównaniu z kapitałem zakładowym wynoszącym w dniu 1 stycznia 2002 r. około 73 mln EUR. Jeśli chodzi o Kliq, owo zwolnienie miało prowadzić do przekształcenia pożyczki w wysokości 9,25 mln EUR w kapitał własny. Rozpatrywana pomoc miała usprawnić metody działania KG Holding i Kliq, a więc poprawić pozycję konkurencyjną tych przedsiębiorstw.

- 75 Jeśli chodzi o Kliq Reïntegratie, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pomoc mająca na celu zwolnienie przedsiębiorstwa z kosztów, które musi ono zwykle ponosić w ramach bieżącego zarządzania lub zwyczajowej działalności, zakłada co do zasady warunki konkurencji (zob. podobnie wyroki Sądu: z dnia 8 czerwca 1995 r. w sprawie T-459/93 Siemens przeciwko Komisji, Rec. s. II-1675, pkt 48, 77; z dnia 30 kwietnia 1998 r. w sprawie T-214/95 Vlaamse Gewest przeciwko Komisji, Rec. s. II-717, pkt 43; z dnia 23 listopada 2006 r. w sprawie T-217/02 Ter Lembeek przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-4483, pkt 177). Planowana pomoc na restrukturyzację miała zwolnić to przedsiębiorstwo z długu w wysokości 35,75 mln EUR. Jeśli chodzi o argument skarżących, że kwota 35,75 mln EUR była przeznaczona na likwidację Kliq Reïntegratie, należy stwierdzić, iż z decyzji Komisji z dnia 16 grudnia 2003 r. wynika, że kwota ta była przeznaczona na wykonanie zobowiązań umownych i na pokrycie kosztów planu socjalnego. Kliq Reïntegratie miała zatem zostać zwolniona z kosztów, które normalnie musiałaby ponieść.
- 76 Jeśli chodzi o przesłankę dotyczącą wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że w wypadku gdy przyznana przez państwo członkowskie pomoc finansowa wzmacnia pozycję jednego przedsiębiorstwa w stosunku do innych przedsiębiorstw konkurencyjnych w wewnątrzspółnotowej wymianie handlowej, to należy uznać, że pomoc wpływa na tę wymianę (wyroki Trybunału: z dnia 17 września 1980 r. w sprawie 730/79 Philip Morris Holland przeciwko Komisji, Rec. s. 2671, pkt 11; z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie C-75/97 Belgia przeciwko Komisji, Rec. s. I-3671, pkt 47; ww. w pkt 75 wyrok w sprawie Ter Lembeek przeciwko Komisji, pkt 181).
- 77 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że planowana pomoc na restrukturyzację w wysokości 45 mln EUR wzmacnia pozycję KG Holding i jej dwóch spółek zależnych — Kliq i Kliq Reïntegratie — w porównaniu z sytuacją ich konkurentów na rynku niderlandzkim, do których zaliczają się — jak zostało wskazane w motywie 23 zaskarżonej decyzji — międzynarodowe przedsiębiorstwa, takie jak TMP i Creyff's.
- 78 Skarżący zakwestionowali podczas rozprawy międzynarodowy charakter tych przedsiębiorstw, jeśli chodzi o wspólny rynek, podnosząc, że skutki ich działań dotyczyły obszaru Królestwa Niderlandów. Należy stwierdzić, że skarżący nie przedstawili

żadnego dowodu w tym względzie. Nie mogli oni zatem wykazać, iż zawarty w zaskarżonej decyzji wniosek Komisji, że zainteresowane przedsiębiorstwa miały charakter międzynarodowy, był nieprawidłowy.

79 Ponieważ sporna pomoc wzmacnia pozycję skarżących w stosunku do innych przedsiębiorstw konkurencyjnych, w szczególności międzynarodowych przedsiębiorstw oferujących podobne usługi również w innych państwach członkowskich, należy uznać, iż pomoc wpływa na wewnątrzspółnotową wymianę handlową.

80 W związku z tym należy stwierdzić w świetle przytoczonego orzecznictwa, że Komisja słusznie uznała, iż sporna pomoc mogła zakłócać konkurencję i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

81 Z powyższego wynika, że należy odrzucić argumentację skarżących dotyczącą niezgodności spornej pomocy za wspólnym rynkiem. Dlatego też skarga o stwierdzenie nieważności art. 1 zaskarżonej decyzji nie jest zasadna.

W przedmiocie odzyskania od KG Holding i Kliq pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR oraz należnych od niej odsetek za okres do dnia jej odzyskania (art. 2 zaskarżonej decyzji)

Argumenty stron

82 Skarżący 1 i 2 podnoszą, że w motywach 43–46 zaskarżonej decyzji Komisja zajęła błędne stanowisko w przedmiocie pełnego opłacenia udziałów w Kliq należących do KG Holding w drodze potrącenia między zobowiązaniem do pełnego opłacenia spoczywającym na KG Holding a wiarygodnością KG Holding wobec Kliq z tytułu

umowy pożyczki. Kwestia ta nie była przedmiotem decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 5 sierpnia 2005 r. Komisja przekroczyła więc swe uprawnienia i naruszyła prawo skarżących do obrony i ich prawo do bycia wysłuchanymi, jak również ogólne zasady prawa, w tym prawo do dobrej administracji przewidziane w art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, zasadę przejrzystości oraz spoczywający na niej obowiązek dochowania staranności.

83 Omawiane potrącenie nie wchodzi w zakres przekształcenia pożyczki na ratowanie w pomoc na restrukturyzację KG Holding, którą Królestwo Niderlandów zgłosiło na podstawie art. 88 ust. 3 WE w dniu 26 stycznia 2004 r.

84 Nawet jeśli Królestwo Niderlandów uzupełniło swe zgłoszenie, włączając do niego planowane potrącenie zobowiązań, o czym skarżący 1 i 2 nie zostali powiadomieni, kwestia ta nie wchodzi w zakres badania i postępowania na podstawie art. 88 ust. 2 WE. Nie poczyniono o tym żadnej wzmianki w decyzji o wszczęciu postępowania. Wbrew twierdzeniom Komisji w załączniku do decyzji o wszczęciu postępowania nie wspomniano o przekształceniu w kapitał własny.

85 Zasada dobrej administracji, zasada przejrzystości oraz obowiązek dochowania staranności wymagają, by potencjalnie zainteresowane strony mogły dowiedzieć się w jasny sposób na podstawie decyzji o wszczęciu postępowania, jaki jest charakter i zakres środka poddanego bardziej szczegółowemu badaniu. Nie jest zgodny z tymi zasadami fakt, iż Komisja zajmuje stanowisko, choćby niewiążące, w przedmiocie środka, bez względu na to, czy pozostaje on w związku, czy też nie z przedmiotem decyzji o wszczęciu postępowania, jeśli ów środek nie jest w niej wskazany.

86 Skarżący 1 i 2 twierdzą w swych replikach, że — wbrew twierdzeniom Komisji — w ogóle nie ma mowy o zmianie zgłoszonego środka pomocowego po wszczęciu postępowania na podstawie art. 88 ust. 2 WE. Ponieważ po zgłoszeniu, którego dokonano w dniu 26 stycznia 2004 r., w dniu 8 lutego 2005 r. ogłoszono upadłość KG Holding, Królestwo Niderlandów utraciło wszelką kontrolę nad KG Holding i jej spółkami zależnymi, w tym Kliq Reintegratie i Kliq. Królestwo Niderlandów stało się

zwykłym wierzycielem bez żadnych uprawnień kontrolnych. Nie można uznać tegoż potrącenia, którego Kliq dokonała jednostronnie, za akt państwa członkowskiego czy element postępowania wszczętego na podstawie art. 88 ust. 2 WE.

- 87 Skarżący 2 podnosi też, że w motywach 43–46 zaskarżonej decyzji Komisja błędnie przyjęła, iż Kliq powinna zostać uznana za beneficjenta pomocy państwa w wysokości 9,25 mln EUR. Zdaniem skarżącego 2 Komisja winna była uwzględnić fakt, iż przekształcenie pożyczki na ratowanie w kapitał własny nie mogło zostać przypisane Królestwu Niderlandów i nie mogło więc zostać uznane za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE. Zaskarżona decyzja jest błędna w zakresie ustaleń prawnych lub faktycznych i uzasadniona w niewystarczający sposób, co pozostaje w sprzeczności z art. 87 WE lub art. 253 WE.
- 88 Skarżący 2 uważa, że Komisja zbadała istnienie pomocy państwa w rozdziale „Zgodność pomocy ze wspólnym rynkiem”, a nie w rozdziale „Kwestia udzielenia pomocy”.
- 89 W celu dokonania oceny środka Komisja oparła się na nieprawidłowych danych faktycznych, co wynika w szczególności z motywu 43 zaskarżonej decyzji. Wbrew twierdzeniom Komisji postanowienie rechter-commissaris nie było skierowane do Królestwa Niderlandów, a jedynie do syndyka KG Holding, którego nie można porównać lub upodobnić do państwa. Poza tym Komisja niesłusznie twierdzi, że sąd nakazał władzom niderlandzkim przekształcenie pożyczki w kapitał własny, mimo że nakazał jedynie syndykowi KG Holding umożliwienie dokonania potrącenia na rzecz Kliq.
- 90 Ogłoszenie upadłości KG Holding w dniu 8 lutego 2005 r. zmieniło sytuację. Akty syndyka KG Holding — bez względu na to, czy działa on na podstawie mandatu udzielonego przez rechter-commissaris, czy za jego zgodą — nie mogą zostać przypisane państwu. Syndyk KG Holding nie jest organem państwa i nie działa w imieniu akcjonariusza (państwa), a państwo nie może udzielać wytycznych

syndykowi KG Holding lub rechter-commissaris ani sprawować kontroli. Status syndyka masy upadłości reguluje niderlandzkie prawo upadłościowe. Artykuł 87 ust. 1 WE nie ma więc zastosowania do aktów i decyzji syndyka.

- 91 W dziedzinie upadłości rechter-commissaris jest sądem w rozumieniu art. 234 WE.
- 92 Sam fakt, iż publiczne przedsiębiorstwo pozostaje pod kontrolą państwa, nie wystarczy, by przypisać państwu środki wsparcia finansowego. Należy jeszcze zbadać, czy trzeba uznać, iż władze publiczne uczestniczyły w taki czy w inny sposób w przyjęciu tychże środków. Z uwagi na ogłoszenie upadłości i wyznaczenie syndyka zasoby finansowe KG Holding i Kliq nie podlegają już od dnia 8 lutego 2005 r. stałej kontroli publicznej i nie pozostają więc już w dyspozycji właściwych władz krajowych. Z motywu 36 zaskarżonej decyzji wynika, że władze niderlandzkie nie mogły w żadnym momencie przekazać niezbędnych informacji.
- 93 Pierwszeństwo prawa wspólnotowego, na które powołuje się Komisja w motywie 44 zaskarżonej decyzji, jak również art. 88 ust. 3 WE nie prowadzą do powstania w niniejszej sprawie po stronie syndyka KG Holding jakiegokolwiek obowiązku. Skarżący 2 uważa, że potrącenie leżało w interesie masy KG Holding. Z tego powodu rechter-commissaris, nie naruszając prawa wspólnotowego, mógł uwzględnić ten wniosek, a jego postanowienie jest jako takie zgodne ze wspólnym rynkiem.
- 94 Skarżący 2 podkreśla w swej replice, że Komisja nie uwzględniła faktu, iż jednostronne potrącenie dokonane przez Kliq było środkiem odmiennym od środka zgłoszonego przez Królestwo Niderlandów. Zgłoszonym środkiem była planowana decyzja władz niderlandzkich w sprawie przyznania pomocy na restrukturyzację KG Holding w drodze przekształcenia w kapitał własny pożyczki na ratowanie w wysokości 45 mln EUR wraz z należnymi od niej odsetkami. Środkiem, który Komisja zbadała

w zaskarżonej decyzji, było postanowienie wydane przez rechter-commissaris, w którym nakazał on syndykowi KG Holding podjęcie współpracy przy realizacji etapowego planu zaproponowanego przez Kliq. Oba środki winny zostać zbadane oddzielnie w świetle art. 87 ust. 1 WE.

- 95 Ponadto twierdzenie Komisji, że rechter-commissaris sprawował kontrolę nad danym kapitałem, jest nieprawdziwe. W świetle krajowego prawa upadłościowego każdy zainteresowany ma prawo wnieść do rechter-commissaris skargę na akt syndyka. Nie oznacza to jednak, że wierzytelność pozostaje w dyspozycji rechter-commissaris lub że sprawuje on nad nią kontrolę. Przyjęcie odmiennej wykładni prowadziłoby do niedopuszczalnego wniosku, że każde działanie podjęte przez przedsiębiorstwo w następstwie orzeczenia sądowego winno zostać uznane za działanie sfinansowane przy użyciu zasobów państwowych, a zatem za działanie, które można przypisać państwu.
- 96 Jeśli chodzi o odzyskanie odsetek, skarżący 1 i 2 podnoszą, iż Komisja niesłusznie uznała w art. 2 ust. 3 zaskarżonej decyzji, że Królestwo Niderlandów powinno podjąć wszelkie niezbędne działania w celu odzyskania od KG Holding oraz od Kliq pomocy w wysokości 9,25 mln EUR i że kwota podlegająca odzyskaniu powinna objąć odsetki za okres od dnia, w którym poszczególne jej części zostały przekazane beneficjentom, aż do dnia ich odzyskania.
- 97 Skarżący 1 i 2 uważają, iż niderlandzkie prawo upadłościowe stanowi, że odsetki należne po dniu ogłoszenia upadłości nie są już dopuszczalne. Dodają oni, że pomoc przyznana bezprawnie winna zostać odzyskana zgodnie z przepisami proceduralnymi prawa krajowego w zakresie, w jakim owe przepisy krajowe nie uniemożliwiają w praktyce odzyskania pomocy.
- 98 Nie można uznać, że przepis krajowy, zgodnie z którym począwszy od dnia ogłoszenia upadłości przedsiębiorstw od ich długów nie nalicza się już odsetek, czyni praktycznie niemożliwym odzyskanie pomocy wymagane przez prawo wspólnotowe.

- 99 Zdaniem tych skarżących odsetki wskazane w art. 2 ust. 3 zaskarżonej decyzji są więc naliczane do dnia, w którym ogłoszono upadłość odpowiednio KG Holding i Kliq, a nie do dnia ich odzyskania.
- 100 Skarżący 1 i 2 podkreślają w swych replikach, że przed wydaniem zaskarżonej decyzji nie byli w stanie stwierdzić, że Komisja nałożyła na Królestwo Niderlandów obowiązek sprzeczny z przepisami prawa krajowego. Nie naruszyli więc spoczywającego na nich obowiązku dochowania staranności, nie informując Komisji o istnieniu przepisu krajowego. Uzgodnienia między Komisją a państwem członkowskim na podstawie art. 10 WE w przedmiocie szczegółowych zasad odzyskania nie są wystarczające. Wskazują oni, że dopóki nie zostanie stwierdzona nieważność zaskarżonej decyzji w tym względzie lub nie zostanie ona zmieniona, Królestwo Niderlandów jest zobowiązane również do odzyskania odsetek aż dnia faktycznego odzyskania.
- 101 Komisja podkreśla, że nie wyszła poza ramy decyzji o wszczęciu postępowania. Wskazane przedsiębiorstwa, mianowicie przedsiębiorstwa grupy Kliq, oraz rodzaje pomocy, jakie zbadala, a mianowicie pomoc na ratowanie oraz pomoc na restrukturyzację, były takie same przez cały okres postępowania. Ponadto w wypadku Kliq Komisja wspomniała w pkt 3 załącznika do decyzji o wszczęciu postępowania o planowanym przekształceniu w kapitał własny dług w wysokości 9,25 mln EUR.
- 102 Decyzja o wszczęciu postępowania nie mogła zawierać wzmianki o szczególnym fakcie, iż ów środek został nakazany przez rechter-commissaris, ponieważ miało to miejsce później.
- 103 Komisja podkreśla, że pomoc została przyznana bezprawnie. Komisja dodaje, że gdy pomoc jest bezprawna, a Komisja wszczęła postępowanie na podstawie art. 88 ust. 2 WE w przedmiocie wdrożonego już systemu pomocy, nie jest ona zobowiązana do wydłużenia tegoż postępowania, jeśli zainteresowane państwo członkowskie zmienia ów system. W przeciwnym wypadku państwo to byłoby faktycznie w stanie wydłużyć wspomniane postępowanie według własnego uznania i opóźnić w ten sposób wydanie ostatecznej decyzji.

- 104 Ponadto ani skarżący 1 i 2, ani spółki, których skarżący 1 i 2 są syndykami, nie przedstawili nigdy uwag w ramach postępowania prowadzonego na podstawie art. 88 ust. 2 WE, mimo że oni sami lub przedstawiciele tychże spółek wzięli udział w spotkaniu z Komisją w dniu 23 marca 2005 r.
- 105 Komisja podkreśla w swych duplikach, że „debt-for-equity-swap” (wymiana wierzytelności za aktywa) była uzależniona od umowy dotyczącej pożyczki w wysokości 9,25 mln EUR udzielonej Kliq przez KG Holding. Nie chodzi tu o jednostronny akt Kliq. Królestwo Niderlandów sprzeciwiło się wnioskowi złożonemu przez Kliq i poinformowało rechter-commissaris, że przekształcenie pożyczki na ratowanie w kapitał własny wymagało zezwolenia Komisji. Rechter-commissaris nie uwzględnił tej argumentacji. Uznał, że w niniejszej sprawie w wypadku potrącenia i pełnego opłacenia udziałów chodzi jedynie o kwestię zgodnego z prawem krajowym wdrożenia dozwolonej pomocy na ratowanie.
- 106 Nakazane przez syndyka przekształcenie pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR w kapitał własny jest sprzeczne z pkt 3.1 wytycznych, zgodnie z którym pomoc na ratowanie powinna mieć formę gwarancji na zabezpieczenie pożyczek lub pożyczek, a pożyczki na ratowanie winny zostać zwrócone w ciągu dwunastu miesięcy po dokonaniu ostatniej wypłaty na rzecz przedsiębiorstwa. Rechter-commissaris nie dokonał wykładni przepisów prawa krajowego zgodnie z prawem wspólnotowym, mimo że dysponował szerokim zakresem uznania w odniesieniu do wniosku Kliq.
- 107 Komisja uważa, że przyjęcie tez bronionych przez skarżących 1 i 2 miałyby ten skutek, że jeśli państwo członkowskie zgłasza plan pomocy na restrukturyzację, a Komisja wszczyna formalne postępowanie wyjaśniające, sam fakt, iż sąd nakazuje następnie bez jej zezwolenia przyznanie tej pomocy na restrukturyzację, zmuszałby ją do wszczęcia drugiego formalnego postępowania wyjaśniającego.
- 108 Kwestionując argumenty skarżącego 2, Komisja podkreśla, że w pkt 6.2.3.1 zaskarżonej decyzji nie dokonała analizy aktów niderlandzkiego organu władzy wykonawczej, ale postanowienia rechter-commissaris z dnia 22 sierpnia 2005 r. Działania podjęte przez

syndyka na podstawie tego postanowienia należy przypisać Królestwu Niderlandów, ponieważ zostały one podjęte w oparciu o nakaz członka niderlandzkiego organu władzy sądowniczej.

- 109 Komisja wskazuje, że chodzi tu o zasoby państwowe, pochodzące w szczególności od władzy wykonawczej Królestwa Niderlandów, w formie pożyczki na ratowanie, która zasadniczo winna zostać zwrócona państwu. Królestwo Niderlandów, a zwłaszcza jego władza sądownicza, sprawowało kontrolę nad tymi środkami. Nakazało ono przekształcenie pożyczki w kapitał własny.
- 110 Komisja uważa, że postanowienie rechter-commissaris nie jest zgodne ze wspólnym rynkiem. Wierzyciel nie przekształciłby swej pożyczki w kapitał własny przedsiębiorstwa przeżywającego trudności. W wypadku upadłości jego szanse na odzyskanie części swoich należności zmniejszyłyby się znacznie. Komisja podnosi też, że umowa pożyczki między KG Holding i Kliq zawiera zakaz potrącenia. Gdyby rechter-commissaris nie wydał swojego postanowienia, Kliq nie miałaby więc żadnej możliwości zmuszenia KG Holding do przekształcenia pożyczki w kapitał własny.
- 111 Również orzecznictwo potwierdziło kilkakrotnie, że akty sądów mogły prowadzić do wystąpienia pomocy państwa.
- 112 Nawet jeśli postanowienie rechter-commissaris z dnia 22 sierpnia 2005 r. nie stanowi aktu, który można przypisać państwu, ani zatem pomocy państwa, nie zmienia to jej wniosku, że pożyczka w wysokości 9,25 mln EUR winna zostać odzyskana. W tym przypadku doszło do świadczenia pomocy niezgodnie z przeznaczeniem w rozumieniu art. 14 i 16 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88] WE (Dz.U. L 83, s. 1). Komisja udzieliła zgody wyłącznie na pomoc na ratowanie mającą formę krótkoterminowej pożyczki podlegającej zwrotowi. Tymczasem owa pożyczka została przekształcona bez jej zgody w kapitał własny od końca sierpnia 2005 r. Gdyby nie można było przypisać tego przekształcenia państwu, powinno ono więc zostać przypisane komu innemu. W takim przypadku podmiot ten wykorzystał pomoc w inny sposób niż ten, który został przez nią zaakceptowany, co stanowi przypadek pomocy państwa świadczonej niezgodnie z przeznaczeniem.

- 113 Komisja podkreśla w swej duplice, że treść etapowego planu była równoznaczna z „debt-for-equity-swap”, co opisała w pkt 3 załącznika do decyzji o wszczęciu postępowania. Postanowienie rechter-commissaris dotyczące przekształcenia pomocy na ratowanie w pomoc na restrukturyzację jest sprzeczne z prawem wspólnotowym i może zostać przypisane państwu. W niniejszej sprawie nie chodzi o zasoby znajdujące się w dyspozycji po osiągnięciu zysków przez Kliq, ale o zasoby wynikające z pożyczki na ratowanie przyznanej przez Królestwo Niderlandów.
- 114 Jeśli chodzi o odzyskanie odsetek, Komisja podnosi, że przed wydaniem przez nią zaskarżonej decyzji nikt, a w szczególności skarżący 1 i 2, nie poinformował jej o przepisach niderlandzkich. Z uwagi na brak takich szczególnych informacji przez wydaniem zaskarżonej decyzji Komisja nie była w stanie uwzględnić w treści swoich decyzji nakazujących odzyskanie pomocy wszystkich możliwych przepisów krajowych.

Ocena Sądu

- 115 Skarżący 1 i 2 podnoszą zasadniczo, że potrącenie między zobowiązaniem do pełnego opłacenia udziałów a pożyczką w wysokości 9,25 mln EUR nie było przedmiotem decyzji o wszczęciu postępowania. Komisja uważa, że owo potrącenie winno zostać uznane za częściowe wdrożenie pomocy na restrukturyzację zgłoszonej przez Królestwo Niderlandów. Jeśli chodzi o odsetki podlegające odzyskaniu, skarżący 1 i 2 twierdzą, że Komisja niesłusznie stwierdziła, iż były one naliczane aż do dnia odzyskania.
- 116 W pierwszej kolejności należy zbadać, czy potrącenie między zobowiązaniem do pełnego opłacenia udziałów a wierzytelnością w wysokości 9,25 mln EUR, którego dokonano po wydaniu postanowienia rechter-commissaris, jest przedmiotem decyzji o wszczęciu postępowania.

- 117 Należy przypomnieć w tym względzie, że zgodnie z art. 6 rozporządzenia nr 659/1999 decyzja o wszczęciu postępowania winna umożliwić zainteresowanym stronom skuteczne uczestniczenie w formalnym postępowaniu wyjaśniającym, w którym będą one mogły przedstawić swoje argumenty (wyrok Sądu z dnia 30 kwietnia 2002 r. w sprawach połączonych T-195/01 i T-207/01 Government of Gibraltar przeciwko Komisji, Rec. s. II-2309, pkt 138). Jedynym celem postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE jest zobligowanie Komisji do tego, by wszystkie potencjalnie zainteresowane podmioty zostały zawiadomione i miały zapewnioną możliwość przedstawienia swych argumentów (wyrok Trybunału z dnia 14 listopada 1984 r. w sprawie 323/82 Intermills przeciwko Komisji, Rec. s. 3809, pkt 17).
- 118 Zgodnie z pkt 1 decyzji o wszczęciu postępowania jej przedmiotem jest zgłoszenie z dnia 26 stycznia 2004 r., w którym Królestwo Niderlandów zapowiedziało swój zamiar przyznania KG Holding pomocy na restrukturyzację. Punkt 15 tejże decyzji stanowi, że rozpatrywany środek zmierza do przekształcenia pomocy na ratowanie przyznanej KG Holding przez państwo, wraz z należnymi odsetkami, w kapitał własny. Owo przekształcenie stanowi część planu restrukturyzacji, o którym mowa w pkt 10 wspomnianej decyzji. Zgodnie z tym planem pomoc na restrukturyzację polega na przyznaniu Kliq przez KG Holding państwowej pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR, a następnie na przekształceniu tej pożyczki w kapitał własny. O tym środku na restrukturyzację mowa jest również w pkt 3 załącznika do decyzji o wszczęciu postępowania.
- 119 W decyzji o wszczęciu postępowania nie ma mowy o potrąceniu między zobowiązaniem do pełnego opłacenia udziałów a wierzytelnością w wysokości 9,25 mln EUR. Dane postanowienie rechter-commissaris jest bowiem opatrzone datą 22 sierpnia 2005 r., a zatem zostało wydane po wydaniu decyzji o wszczęciu postępowania w dniu 5 sierpnia 2005 r. Komisja nie była więc w stanie wspomnieć o tym potrąceniu w decyzji o wszczęciu postępowania.
- 120 Tymczasem owo potrącenie, którego dokonano po wydaniu postanowienia rechter-commissaris, winno zostać odróżnione od przekształcenia pożyczki na ratowanie w kapitał własny zgodnie z planem restrukturyzacji zgłoszonym Komisji przez Królestwo Niderlandów.

- 121 Jeśli chodzi o to potrącenie, z akt sprawy, a w szczególności z postanowienia rechter-commissaris z dnia 22 sierpnia 2005 r., wynika, że jest ono przewidziane w etapowym planie opracowanym przez Kliq. Zgodnie z tym etapowym planem KG Holding miała wypełnić swoje zobowiązanie względem Kliq polegające na pełnym opłaceniu udziałów, które posiadała w Kliq, dokonując tego potrącenia, a następnie udziały te miały zostać sprzedane.
- 122 W niniejszej sprawie Kliq wniosła do rechter-commissaris — na podstawie art. 69 Faillissementswet (niderlandzka ustawa Prawo upadłościowe) — o nakazanie syndykowi KG Holding podjęcia współpracy przy realizacji tego etapowego planu.
- 123 W postanowieniu z dnia 22 sierpnia 2005 r. rechter-commissaris uwzględnił wniosek Kliq. W sposób dorozumiany nakazał on więc syndykowi KG Holding opłacić w całości udziały, jakie KG Holding posiadała w Kliq, oraz dokonać potrącenia między tą kwotą a częścią pomocy na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR pożyczonej Kliq przez KG Holding.
- 124 Prawdą jest, że owo potrącenie doprowadziło do przekształcenia części pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR w kapitał własny Kliq, a zatem wywarło skutek, który był zwłaszcza przewidziany w planie restrukturyzacji omówionym w decyzji o wszczęciu postępowania.
- 125 Należy jednak stwierdzić, że rechter-commissaris nie nakazał wykonania planu restrukturyzacji zgłoszonego Komisji przez Królestwo Niderlandów.
- 126 W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że zgodnie z pkt 1.1 tego postanowienia jego przedmiotem był wniosek Kliq wystosowany na podstawie art. 69 Faillissementswet dotyczący podjęcia przez syndyka KG Holding współpracy przy realizacji etapowego planu, a mianowicie najpierw wypełnienie przez KG Holding względem Kliq zobowiązania do pełnego opłacenia udziałów poprzez dokonanie potrącenia między

zobowiązaniem do pełnego opłacenia a pożyczką w wysokości 9,25 mln EUR, a następnie sprzedaż udziałów w Kliq należących do KG Holding.

127 Owo postanowienie dotyczyło więc nie tylko części pomocy na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR, ale również zobowiązania do pełnego opłacenia udziałów. Omawiane potrącenie zależało bowiem od pełnego opłacenia udziałów. Natomiast przewidziane w planie restrukturyzacji przekształcenie pożyczki na ratowanie w kapitał własny dotyczyło jedynie pomocy na ratowanie. Stąd przedmiot postanowienia różni się wyraźnie od przedmiotu planu restrukturyzacji.

128 Następnie należy zaznaczyć, że postanowienie rechter-commissaris opiera się jedynie na niderlandzkim prawie upadłościowym, a mianowicie na art. 69 Faillissementswet.

129 Z postanowienia rechter-commissaris wynika, że zbadał on, czy wykonanie etapowego planu było korzystne dla wszystkich wierzycieli KG Holding. Uznał on ostatecznie, że pełne opłacenie udziałów, jakie KG Holding posiadała w Kliq, oraz dokonanie potrącenia między tą kwotą a częścią pomocy na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR, pożyczoną Kliq przez KG Holding, stanowiło taką korzyść.

130 Dlatego też rechter-commissaris nie wykonał planu restrukturyzacji, ale nakazał wykonanie etapowego planu, o co wniosła Kliq.

131 Ponadto należy zaznaczyć, że rechter-commissaris nie brał udziału ani w opracowaniu planu restrukturyzacji, ani we wniesieniu o pomoc na restrukturyzację. Odpowiedzialny za to był organ władzy wykonawczej. Byłby on więc właściwy w zakresie wdrożenia pomocy na restrukturyzację, gdyby została ona zatwierdzona przez Komisję. Rechter-commissaris, działając jako niezależny organ sądowy, wydał postanowienie, w którym orzekł w przedmiocie aktywów i pasywów przedsiębiorstw, w tym

w przedmiocie części pomocy na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR, przy czym nie uwzględnił planowanej przez władze niderlandzkie pomocy na restrukturyzację, którą zgłoszono Komisji.

132 Należy również uwzględnić fakt, iż — jak Komisja przyznała podczas rozprawy — w momencie ogłoszenia postanowienia przez rechter-commissaris władze niderlandzkie nie chciały już wykonać planu restrukturyzacji zgłoszonego Komisji.

133 Poza tym należy stwierdzić, że władze niderlandzkie nie brały udziału w przekształceniu części pożyczki na ratowanie w kapitał własny. Zgodnie z postanowieniem rechter-commissaris, a wbrew informacjom zawartym w motywach 19 i 43 zaskarżonej decyzji, to nie Królestwo Niderlandów jest zobowiązane do przekształcenia pożyczki w kapitał własny, lecz syndyk KG Holding, który winien zapewnić swą współpracę przy tym przekształceniu. Jak wynika z odpowiedzi na skargę, Komisja była tego świadoma w momencie wydania zaskarżonej decyzji. Komisja wyjaśnia w tejże odpowiedzi, iż uznała, że część rozpatrywanej pomocy mogła zostać przypisana państwu z tego względu, iż choć środek nie został nakazany przez niderlandzki organ władzy wykonawczej, został on jednak nakazany przez rechter-commissaris.

134 Należy więc uznać, że w niniejszym przypadku nakazane przez rechter-commissaris przekształcenie pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR w drodze potrącenia między spoczywającym na KG Holding zobowiązaniem do pełnego opłacenia udziałów a wierzycelnością KG Holding wobec Kliq z tytułu umowy pożyczki jest środkiem, który jest odmienny od środka zgłoszonego przez Królestwo Niderlandów. Postanowienie rechter-commissaris dotyczyło aktywów i pasywów KG Holding i Kliq, w tym części pomocy na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR zatwierdzonej przez Komisję, niezależnie od pomocy na restrukturyzację zgłoszonej przez Królestwo Niderlandów. Owo przekształcenie w drodze potrącenia nie wchodzi więc w zakres decyzji o wszczęciu postępowania.

135 Jak podkreśliła to Komisja, prawdą jest, że z wyroku Trybunału z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie C-119/05 *Lucchini*, Zb.Orz. s. I-6199, pkt 60, 61, wynika, że sąd krajowy winien dokonać wykładni przepisów prawa krajowego w miarę możliwości w taki sposób, by ich stosowanie przyczyniało się do realizacji prawa wspólnotowego, i że jest on zobowiązany zapewnić pełną skuteczność przepisów prawa wspólnotowego, powstrzymując się — w razie konieczności, z mocy własnych uprawnień — od stosowania wszelkich sprzecznych z nimi przepisów prawa krajowego. Jak Komisja zwróciła uwagę, prawdą jest też, że sąd krajowy winien czuwać nad tym, by nie wydać decyzji, której jedynym skutkiem mogłoby być rozszerzenie kręgu beneficjentów bezprawnej pomocy (wyrok Trybunału z dnia 5 października 2006 r. w sprawie C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, Zb.Orz. s. I-9957, pkt 57).

136 Jednakże spoczywający na rechter-commissaris obowiązek uwzględnienia prawa wspólnotowego w zakresie pomocy na ratowanie nie zmienia w ogóle faktu, że nie wydał on w żadnym razie decyzji w sprawie wdrożenia pomocy na restrukturyzację i że jego postanowienie nie wchodzi zatem w zakres decyzji o wszczęciu postępowania.

137 Jeśli chodzi o argument Komisji, że postanowienie rechter-commissaris można przypisać państwu, należy stwierdzić, że przedmiotem niniejszej sprawy nie jest kwestia, czy akty organów władzy sądowniczej można przypisać państwu (jeśli chodzi o tę kwestię, zob. wyrok Trybunału z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-224/01 *Köbler*, Rec. s. I-10239, pkt 31–33), ale kwestia, czy — tak jak wskazano w motywie 43 zaskarżonej decyzji — sąd krajowy nakazał wdrożenie pomocy na restrukturyzację zgłoszonej przez Królestwo Niderlandów.

138 Jeśli chodzi o argument Komisji, że nie jest ona zobowiązana do wydłużenia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE, jeśli zainteresowane państwo członkowskie zmienia rozpatrywaną pomoc, należy zaznaczyć, iż w niniejszym przypadku postanowienie rechter-commissaris nie dotyczyło pomocy na restrukturyzację zgłoszonej przez Królestwo Niderlandów. W omawianym przypadku nie chodzi więc o zmianę tej pomocy.

139 Ponadto należy odrzucić argument Komisji podniesiony posiłkowo na wypadek, gdyby Sąd uznał, że postanowienie rechter-commissaris nie stanowi pomocy państwa, zgodnie z którym doszło do świadczenia dozwolonej pomocy na ratowanie niezgodnie z jej przeznaczeniem. Po pierwsze, Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające celem zbadania pomocy na restrukturyzację zgłoszonej przez Królestwo Niderlandów, a nie świadczenia zatwierdzonej przez nią pomocy na ratowanie niezgodnie z jej przeznaczeniem. Po drugie, z uzasadnienia zaskarżonej decyzji nie wynika, że dotyczy ona świadczenia pomocy państwa niezgodnie z przeznaczeniem.

140 W związku z tym nie można uwzględnić argumentacji Komisji.

141 Z powyższego wynika, że należy stwierdzić nieważność art. 2 zaskarżonej decyzji, przy czym nie zachodzi potrzeba zbadania pozostałych argumentów podniesionych przez skarżących 1 i 2 dotyczących części pomocy na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR.

W przedmiocie zgłoszenia syndykowi przez Królestwo Niderlandów, działające jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reïntegratie (art. 3 zaskarżonej decyzji)

142 Zarzut ten dotyczy odzyskania pomocy na ratowanie uzyskanej ostatecznie przez Kliq Reïntegratie. Skarżący 1 i 3 kwestionują uzasadnienie zaskarżonej decyzji oraz zasadność obowiązku zgłoszenia w postępowaniu upadłościowym wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reïntegratie.

W przedmiocie uzasadnienia zaskarżonej decyzji

— Argumenty stron

¹⁴³ Jeśli chodzi o zgłoszenie syndykowi przez Królestwo Niderlandów, działające jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reïntegratie, skarżący 1 i 3 podnoszą, że Komisja dopuściła się błędów w zakresie oceny, w związku z czym zaskarżona decyzja została uzasadniona w niezrozumiały, a przynajmniej w niewystarczający sposób z naruszeniem art. 87 ust. 1 WE i art. 253 WE. Zaskarżona decyzja nie wskazuje wyraźnie, czy Komisja uważa, że chodzi tu o zgodną z prawem lub bezprawnie przyznaną pomoc w wysokości 35,75 mln EUR, którą Królestwo Niderlandów powinno odzyskać, czy też Komisja uważa, że chodzi tu o pomoc na ratowanie, którą Komisja zatwierdza na podstawie art. 23 lit. d) wytycznych. Pierwsza wykładnia może wynikać z art. 1, 2 i 3 zaskarżonej decyzji, podczas gdy motywy 47–50, jak również art. 3 zaskarżonej decyzji potwierdzają drugą wykładnię, którą jednak wyklucza art. 1 oraz motywy 39 i 56 tejże decyzji, w myśl których zgłoszony środek nie może zostać uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem.

¹⁴⁴ Zdaniem skarżących 1 i 3 możliwe jest, że Komisja zamierzała jedynie wskazać w art. 3 zaskarżonej decyzji, iż Królestwo Niderlandów powinno odzyskać zatwierdzoną pożyczkę na ratowanie od strony, która zaciągnęła wspomnianą pożyczkę, tylko zgodnie z wymogami odpowiadającymi prawu krajowemu, przy czym nie zajęła stanowiska w przedmiocie tożsamości tej umawiającej się strony.

¹⁴⁵ Komisja kwestionuje argumenty przedstawione przez skarżących 1 i 3.

— Ocena Sądu

- ¹⁴⁶ Skarżący 1 i 3 twierdzą, że zaskarżona decyzja została uzasadniona w niewystarczający sposób w odniesieniu do kwoty 35,75 mln EUR.
- ¹⁴⁷ W tym względzie należy przypomnieć, że obowiązek uzasadnienia stanowi istotny wymóg formalny, który należy odróżnić od kwestii zasadności zaskarżonej decyzji, odnoszącej się do materialnej legalności spornego aktu, i który winien spełniać wymogi określone w orzecznictwie (zob. pkt 61 i 62 powyżej).
- ¹⁴⁸ W niniejszej sprawie Komisja opisuje w motywach 7 i 8 zaskarżonej decyzji kontekst pomocy na restrukturyzację, którą Królestwo Niderlandów zgłosiło pismem z dnia 26 stycznia 2004 r. Komisja wskazuje tam w szczególności, że w grudniu 2003 r. — w oczekiwaniu na plan restrukturyzacji — zezwoliła na pomoc na ratowanie KG Holding w wysokości 45 mln EUR. W motywie 14 zaskarżonej decyzji Komisja podkreśla, że zgodnie z planem restrukturyzacji pomoc na ratowanie przyznana KG Holding, z której 35,75 mln EUR zostało następnie przydzielone Kliq Reintegratie, została przekształcona — poprzez przekształcenie w kapitał własny — w pomoc na restrukturyzację.
- ¹⁴⁹ W motywie 22 zaskarżonej decyzji Komisja wskazuje, że sporny środek polega na przekształceniu w kapitał własny pomocy na ratowanie przyznanej KG Holding przez Królestwo Niderlandów wraz z należnymi odsetkami. Komisja zbadała najpierw w motywach 30–38 zaskarżonej decyzji przesłanki, jakie należy spełnić, by otrzymać zezwolenie na pomoc na restrukturyzację, a następnie — w motywie 39 zaskarżonej decyzji — doszła do wniosku, że ponieważ przewidziane w wytycznych przesłanki warunkujące przyznanie pomocy na restrukturyzację nie zostały spełnione, nie może ona zezwolić na plan restrukturyzacji, w związku z czym pomoc na restrukturyzację nie może zostać zatwierdzona. Tak więc art. 1 zaskarżonej decyzji stanowi, że pomoc na restrukturyzację jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

- 150 Motywy 47–50 zaskarżonej decyzji dotyczą części pomocy na ratowanie w wysokości 35,75 mln EUR. Komisja określiła w nich warunki udzielenia zezwolenia na plan likwidacji, w tym spoczywający na Królestwie Niderlandów, działającym jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, obowiązek zgłoszenia syndykowi wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reïntegratie. W art. 3 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała ten obowiązek oraz spoczywający na Królestwie Niderlandów obowiązek zapewnienia, by zainteresowane przedsiębiorstwa zostały zlikwidowane w sposób, który położy kres zakłóceniu konkurencji, a w szczególności by zawiesiły działalność, a także by ich aktywa zostały jak najszybciej sprzedane na zasadach rynkowych.
- 151 Komisja odróżnia więc wyraźnie w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji pomoc na ratowanie od pomocy na restrukturyzację. Komisja bierze pod uwagę kontekst pomocy na restrukturyzację, która dotyczy tej samej kwoty co pomoc na ratowanie. Zobowiązując Królestwo Niderlandów, działające jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, do zgłoszenia syndykowi wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem spółek „[KG Holding] i/lub [lub] Kliq Reïntegratie”, Komisja ma na względzie złożoność sprawy, jeśli chodzi w szczególności o własność aktywów tych spółek omówioną w motywie 15 zaskarżonej decyzji.
- 152 Ponadto w dniu 23 marca 2005 r. Komisja zorganizowała w ramach postępowania administracyjnego spotkanie poświęcone wnioskowi o udzielenie zezwolenia na pomoc na restrukturyzację, w którym wzięli udział przedstawiciele KG Holding i Kliq Reïntegratie. Spółki te знаły więc również okoliczności wydania zaskarżonej decyzji.
- 153 Ponieważ uzasadnienie zaskarżonej decyzji zawiera, po pierwsze, rozważania dotyczące tego, że przesłanki udzielenia zezwolenia na pomoc na restrukturyzację nie zostały spełnione, a po drugie, omówienie wpływu tych rozważań na część pomocy na ratowanie w wysokości 35,75 mln EUR, przedstawia ono w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie Komisji, w związku z czym spełnia wymogi art. 253 WE.

W przedmiocie obowiązku zgłoszenia w postępowaniu upadłościowym wierzytelności państwa w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reintegratie

— Argumenty stron

- 154 Skarżący 1 i 3 podnoszą, że Komisja niesłusznie uznała, iż Królestwo Niderlandów, działające jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, winno zgłosić syndykowi swą wierzytelność w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reintegratie.
- 155 Komisja przyznała w decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r., że kwota 35,75 mln EUR miała być przeznaczona na sfinansowanie odejścia pracowników i na wykup niepotrzebnych umów zawartych przez Kliq Reintegratie, przy czym spółka ta miała następnie ulec likwidacji, co byłoby niezgodne z odzyskaniem tejże kwoty obciążającej KG Holding lub Kliq Reintegratie.
- 156 Komisja wiedziała, że w ramach planowanej operacji restrukturyzacji Kliq Reintegratie działałaby jedynie jako podmiot, w którym nierentowne składniki KG Holding zostałyby zlikwidowane, i że Kliq Reintegratie zostałaby zlikwidowana po uregulowaniu różnych długów oraz kwestii planów odejścia pracowników. Jak Komisja wskazała w pkt 2.1 i 2.4 decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r., kwota 35,75 mln EUR była przeznaczona na zapewnienie środków pozwalających na wypełnienie zobowiązań wynikających z bieżących umów, a także na pokrycie kosztów planu socjalnego.
- 157 Skarżący 1 i 3 podnoszą w replikach, że przeformułowanie obowiązków nałożonych na Królestwo Niderlandów na podstawie decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r. było zbyt cenne, ponieważ decyzja ta określała już obowiązki na wypadek, gdyby pomoc na ratowanie nie została przekształcona w pomoc na restrukturyzację lub na wypadek, gdyby Komisja nie zezwoliła na pomoc na restrukturyzację. Ponadto, mając na względzie sposób, w jaki Komisja określiła w decyzji o wszczęciu postępowania zakres dochodzenia, instytucja ta winna była ograniczyć się do zbadania wniosku o zatwierdzenie pomocy na

restrukturyzację i poprzestać na stwierdzeniu, zgodnie z decyzją z dnia 16 grudnia 2003 r., że w wypadku gdyby nie wydała zgody, o którą wniesiono, do Królestwa Niderlandów należałoby wykazanie, że pożyczka na ratowanie została zwrócona lub jest zwracana lub że pożyczka była przedmiotem potrącenia zgodnie z krajowym prawem upadłościowym. To, w jakim stopniu Królestwo Niderlandów wypełniło ów obowiązek, nie powinno być objęte zakresem zaskarżonej decyzji. Badanie zgłoszonej pomocy na restrukturyzację oraz postępowanie wszczęte w tym celu na podstawie art. 88 ust. 2 WE nie mogą zostać wykorzystane celem sprawdzenia poszanowania wcześniejszej decyzji i obowiązków nałożonych w niej na Królestwo Niderlandów lub obowiązków, które wynikają z niej, obciążając to państwo.

158 Skarżący 3 dodaje, że w dniu 23 grudnia 2003 r. Królestwo Niderlandów zawarło z KG Holding umowę pożyczki opiewającą na kwotę 45 mln EUR. KG Holding zawarła z kolei z Kliq Reïntegratie umowę pożyczki na kwotę 35,75 mln EUR, a z Kliq — na kwotę 9,25 mln EUR. Zgodnie z umową pożyczki, jak i z prawem krajowym Królestwu Niderlandów nie przysługiwała wierzytelność względem Kliq Reïntegratie.

159 Skarżący 3 podnosi, że Kliq Reïntegratie nie może zostać uznana za przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy. Komisja nie wskazała ani w zaskarżonej decyzji, ani w decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r. o zatwierdzeniu pożyczki na ratowanie, że pomoc państwa została przyznana Kliq Reïntegratie. W decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r., jak również w motywie 24 i w art. 1 zaskarżonej decyzji Komisja wspomniała o pomocy państwa wyłącznie w odniesieniu do KG Holding.

160 Skarżący 3 dodaje, że Kliq Reïntegratie nie może w żadnym razie zostać uznana za beneficjenta pomocy państwa, ponieważ w momencie przyznania jej pożyczki w wysokości 35,75 mln EUR nie prowadziła ona już żadnej działalności gospodarczej, w związku z czym nie mogła być już uznawana za przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE. Umowa pożyczki zawarta między KG Holding i Kliq Reïntegratie, którą Komisja zatwierdziła w decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r., jest opatrzona datą 24 grudnia 2003 r. Z dniem 1 października 2003 r. działalność Kliq Reïntegratie została przeniesiona na Kliq.

- 161 Komisja wskazała w tabeli 2 zawartej w decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r., że wprawdzie cel pożyczki nie wydawał się być ściśle ograniczony do utrzymania normalnej działalności KG Holding, mogła ona jednak zostać uznana w niniejszej sprawie za pożyczkę na ratowanie. Pożyczka w wysokości 35,75 mln EUR była bowiem niezbędna do pokrycia kosztów odejścia 1200 pracowników oraz wykupu niepotrzebnych umów leasingu i umów najmu. Komisja dodała, że owa pożyczka miała też pozwolić przedsiębiorstwu na posiadanie środków pieniężnych koniecznych, by wypełnić jego bieżące zobowiązania umowne.
- 162 Skarżący 3 uważa, że być może Komisja zamierzała jedynie wskazać w art. 3 zaskarżonej decyzji, iż Królestwo Niderlandów powinno zgłosić wierzytelność w wysokości 35,75 mln EUR wynikającą z pożyczki państwowej syndykowi masy upadłości umawiającej się strony, której państwo pożyczyło tę kwotę, a mianowicie KG Holding. Tymczasem państwo zgłosiło wierzytelność syndykowi masy upadłości KG Holding oraz syndykowi masy upadłości Kliq Reintegratie.
- 163 Skarżący 3 odwołuje się w replice do pkt 9 decyzji o wszczęciu postępowania, zgodnie z którym KG Holding miała zlikwidować Kliq Reintegratie, która przynosiła straty, i utworzyć nową spółkę zależną, Kliq. W ramach planu restrukturyzacji do Kliq należało przywrócić długoterminowej zdolności KG Holding do działania. W pkt 10 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wskazała też, że Kliq Reintegratie winna zostać zlikwidowana przed końcem 2004 r. W schemacie zawartym w pkt 11 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja umieściła obok nazwy Kliq Reintegratie wzmiankę „Do zamknięcia”.
- 164 Komisja kwestionuje argumenty przedstawione przez skarżących 1 i 3.

— Ocena Sądu

- 165 Skarżący 1 i 3 podnoszą przede wszystkim, że przeznaczenie pożyczki na ratowanie w wysokości 35,75 mln EUR na sfinansowanie likwidacji Kliq Reintegratie, przewidziane w decyzji Komisji z dnia 16 grudnia 2003 r., jest niezgodne z obowiązkiem zgłoszenia wierzytelności Królestwa Niderlandów wobec KG Holding lub Kliq Reintegratie.
- 166 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że — jak wynika z pkt 10 wytycznych — pomoc na ratowanie jest z natury przejściowa. Zgodnie z pkt 23 lit. d) wytycznych powinno jej towarzyszyć zobowiązanie państwa członkowskiego do przekazania Komisji — w terminie sześciu miesięcy od dnia udzielenia zezwolenia na pomoc na ratowanie — planu restrukturyzacji albo planu likwidacji albo dowodu na to, że pożyczka została w całości zwrócona. Punkt 25 wytycznych stanowi, że pomoc na ratowanie stanowi wyjątkową operację zmierzającą do utrzymania działalności przedsiębiorstwa przez ograniczony okres, podczas której można dokonać oceny przyszłości tegoż przedsiębiorstwa.
- 167 Wynika stąd, że co do zasady jeśli plan restrukturyzacji lub likwidacji nie zostanie przekazany Komisji, pomoc na ratowanie winna zostać zwrócona. Komisja uważa, że w niniejszym przypadku zwrotu dokonuje się poprzez zgłoszenie wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reintegratie.
- 168 Decyzja Komisji z dnia 16 grudnia 2003 r. nie wyklucza zwrotu pomocy poprzez dokonanie tego zgłoszenia. Z pkt 1 i 2.1 wspomnianej decyzji wynika, że pomoc została przyznana na ratowanie grupy Kliq, a mianowicie KG Holding i jej spółek zależnych Kliq i Kliq Reintegratie. W pkt 2.1 i 2.4 tej decyzji Komisja wskazała, że kwota 35,75 mln EUR była przeznaczona na zapewnienie środków pozwalających na wypełnienie zobowiązań wynikających z bieżących umów, a także na pokrycie kosztów planu socjalnego Kliq Reintegratie.

- 169 Komisja zatwierdziła na podstawie wytycznych pomoc na ratowanie. Ponadto Komisja wskazała w decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r., że Królestwo Niderlandów zobowiązało się zgodnie z pkt 23 lit. d) wytycznych do przekazania planu restrukturyzacji lub planu likwidacji lub dowodu na to, że pomoc została w całości zwrócona.
- 170 W świetle powyższego należy stwierdzić, że argument skarżących 1 i 3, iż przeznaczenie pomocy na ratowanie, o którym mowa w decyzji Komisji z dnia 16 grudnia 2003 r., jest niezgodne ze zwrotem, winien zostać odrzucony.
- 171 Jeśli chodzi o argument skarżących 1 i 3, że zaskarżona decyzja jest zbędna, jako że decyzja z dnia 16 grudnia 2003 r. określa już obowiązki nałożone na Królestwo Niderlandów na wypadek, gdyby pomoc na ratowanie nie została przekształcona w pomoc na restrukturyzację lub na wypadek, gdyby Komisja nie zezwoliła na pomoc na restrukturyzację, należy podkreślić, że sam fakt, iż decyzja jest zbędna, nie oznacza, że jest ona niezgodna z prawem.
- 172 Skarżący 1 i 3 podnoszą w swych replikach, że zgodnie z decyzją o wszczęciu postępowania zaskarżona decyzja miała być ograniczona do zbadania wniosku o zatwierdzenie pomocy na restrukturyzację i nie powinna odnosić się do obowiązków dotyczących pomocy na ratowanie, które wynikają już z decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r.
- 173 Należy jednak stwierdzić, że skarżący 1 i 3 nie podnieśli w swych skargach zarzutu, iż Komisja, zajmując w zaskarżonej decyzji stanowisko w przedmiocie pomocy na ratowanie, wyszła poza zakres decyzji o wszczęciu postępowania. Należy więc zaznaczyć, że skarżący 1 i 3, kwestionując zaskarżoną decyzję na tej podstawie, iż Komisja wykracza w niej poza zakres swego badania określony w decyzji o wszczęciu postępowania, przedstawiają w swych replikach nowy zarzut. W związku z tym skoro ów zarzut został podniesiony bez żadnego wyjaśnienia uzasadniającego opóźnienie w jego przedstawieniu, należy go odrzucić jako wniesiony po terminie na podstawie art. 48 § 2 regulaminu Sądu.

- 174 Skarżący 3 twierdzi też, że Kliq Reintegratie nie była beneficjentem pomocy i że Królestwu Niderlandów nie przysługiwała wierzytelność względem tej spółki. Ponadto w momencie udzielenia pożyczki w wysokości 35,75 mln EUR Kliq Reintegratie nie była już przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE.
- 175 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o argument, że Kliq Reintegratie nie była beneficjentem pomocy i że państwu nie przysługiwała wierzytelność względem tej spółki, należy przypomnieć, iż zgodnie z prawem wspólnotowym w sytuacji, gdy Komisja stwierdzi, że pomoc jest niezgodna ze wspólnym rynkiem, może ona nakazać państwu członkowskiemu odzyskanie tej pomocy od beneficjentów (wyroki Trybunału: z dnia 8 maja 2003 r. w sprawach połączonych C-328/99 i C-399/00 Włochy i SIM 2 Multimedia przeciwko Komisji, Rec. s. I-4035, pkt 65; z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-277/00 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. s. I-3925, pkt 73) lub innymi słowy od przedsiębiorstw, które faktycznie z niej skorzystały (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie C-457/00 Belgia przeciwko Komisji, Rec. s. I-6931, pkt 55; ww. wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, pkt 75).
- 176 Pomoc na ratowanie w wysokości 45 mln EUR została przeznaczona na ratowanie grupy Kliq. Kwota 35,75 mln EUR była przeznaczona na zapewnienie środków pozwalających na wypełnienie zobowiązań wynikających z bieżących umów, a także na pokrycie kosztów planu socjalnego Kliq Reintegratie. To właśnie Kliq Reintegratie faktycznie otrzymała kwotę 35,75 mln EUR z pożyczki na ratowanie udzielonej KG Holding. Kliq Reintegratie była w 100% spółką zależną KG Holding. KG Holding była więc jedynie pośrednikiem, jeśli chodzi o przyznanie pomocy, z której Kliq Reintegratie faktycznie skorzystała.
- 177 Komisja mogła więc słusznie uznać, że Kliq Reintegratie była beneficjentem pomocy w wysokości 35,75 mln EUR, a Sąd nie musi badać, czy Królestwu Niderlandów przysługiwała wierzytelność względem tej spółki.
- 178 Jeśli chodzi o argument skarżącego 3, że w momencie przyznania pożyczki w wysokości 35,75 mln EUR Kliq Reintegratie nie mogła już być uznawana za przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem pojęcie przedsiębiorstwa obejmuje każdą jednostkę wykonującą

działalność gospodarczą, niezależnie od jej formy prawnej i sposobu finansowania (zob. wyroki Trybunału: z dnia 23 kwietnia 1991 r. w sprawie C-41/90 Höfner i Elser, Rec. s. I-1979, pkt 21; z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie C-309/99 Wouters i in., Rec. s. I-1577, pkt 46, i przytoczone tam orzecznictwo). Z utrwalonego orzecznictwa wynika też, że działalność gospodarczą stanowi każda działalność polegająca na oferowaniu towarów lub usług na danym rynku (zob. ww. wyrok w sprawie Wouters i in., pkt 47, i przytoczone tam orzecznictwo).

- 179 Podstawowa działalność wykonywana przez Kliq Reintegratie polegała na świadczeniu usług związanych ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby poszukujące pracy, integracją zawodową pracowników niepełnosprawnych, pomocą dla pracodawców w znalezieniu pracowników mogących zajmować wolne stanowiska, a także na świadczeniu ogólnych usług rekrutacyjnych. W świetle orzecznictwa przytoczonego w pkt 178 powyżej należy uznać, że Kliq Reintegratie wykonywała działalność gospodarczą.
- 180 W momencie przyznania Kliq Reintegratie pożyczki na ratowanie w wysokości 35,75 mln EUR na podstawie umowy pożyczki, jaką Kliq Reintegratie zawarła z KG Holding w dniu 24 grudnia 2003 r., a którą Komisja zatwierdziła w decyzji z dnia 16 grudnia 2003 r., Kliq Reintegratie nie znajdowała się jeszcze w stanie upadłości. Skarżący 3 uważa, że z dniem 1 października 2003 r. Kliq przejęła po cenie rynkowej część umów Kliq Reintegratie, wyznaczono nową dyrekcję, obniżono koszty, a część pracowników Kliq Reintegratie (500 z 1450 pracowników) została zatrudniona przez Kliq. Skarżący 3 dodaje, że w odniesieniu do części pracowników, których Kliq nie zatrudniła, wdrożono plan socjalny, jak również w szczególności plan odejścia pracowników.
- 181 W dniu 1 października 2003 r. Kliq Reintegratie była jeszcze odpowiedzialna za część umów, których Kliq nie przejęła, i zatrudniała 950 pracowników. Środki finansowe na realizację planu socjalnego zostały udostępnione dopiero po zawarciu umowy pożyczki w dniu 24 grudnia 2003 r. Wreszcie upadłość Kliq Reintegratie została ogłoszona dopiero szesnaście miesięcy po przejęciu przez Kliq części umów, a mianowicie w dniu 9 lutego 2005 r. Elementy te wskazują, że w momencie przyznania jej pożyczki na ratowanie w wysokości 35,75 mln EUR na podstawie umowy pożyczki, jaką zawarła w dniu 24 grudnia 2003 r. z KG Holding, Kliq Reintegratie wykonywała jeszcze działalność gospodarczą i mogła zostać uznana za przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy na ratowanie.

182 Wynika stąd, że argumentacja skarżących 1 i 3 nie może zostać uwzględniona.

W przedmiocie wpływu upadłości na odzyskanie pomocy państwa (art. 2 i 3 zaskarżonej decyzji)

Argumenty stron

183 Skarżący podnoszą, że Komisja, naruszając art. 87 WE i 88 WE, postanowiła w motywach 43–46 i w art. 2 zaskarżonej decyzji, iż Królestwo Niderlandów powinno zażądać od KG Holding i Kliq zwrotu przyznanej pomocy w wysokości 9,25 mln EUR. Komisja postanowiła też niesłusznie w motywach 47–50 i w art. 3 zaskarżonej decyzji, że w celu odzyskania pomocy w wysokości 35,75 mln EUR od KG Holding lub Kliq Reïntegratie Królestwo Niderlandów powinno zgłosić wierzitelność przysługującą mu wobec tychże spółek w postępowaniu upadłościowym. Ze względu na upadłość KG Holding, Kliq Reïntegratie i Kliq odzyskanie kwoty pomocy stało się niemożliwe i bezprzedmiotowe, jako że odzyskanie tych kwot poprzez zgłoszenie wierzitelności w postępowaniu upadłościowym nie było już konieczne i było zbędne, by położyć kres zakłóceniu konkurencji.

184 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem celem decyzji nakazującej odzyskanie pomocy jest przywrócenie skutecznej konkurencji, to znaczy przywrócenie sytuacji istniejącej przed przyznaniem pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem. Ów cel zostaje osiągnięty, gdy kwota bezprawnie przyznanej pomocy, powiększona o odsetki za zwłokę, zostaje zwrócona przez beneficjenta, ponieważ traci on wówczas przewagę na rynku, z której korzysta względem swych konkurentów, i z tego względu sytuacja na rynku istniejąca przed wypłatą pomocy zostaje przywrócona. Jeśli przedsiębiorstwa będące beneficjentami nie prowadzą już działalności na tym rynku, odzyskanie kwoty pomocy z masy upadłości nie jest konieczne.

- 185 Skarżący przyznają, że zgodnie z ww. w pkt 175 wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie Niemcy przeciwko Komisji (pkt 85) pomoc winna zostać odzyskana poprzez zgłoszenie wierzytelności względem masy upadłości. Jednakże wyrok ten odwołuje się do wyroków Trybunału z dnia 15 stycznia 1986 r. w sprawie 52/84 Komisja przeciwko Belgii, Rec. s. 89; z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie C-142/87 Belgia przeciwko Komisji, Rec. s. I-959, które dotyczą spraw, w których przedsiębiorstwo będące beneficjentem nie znajdowało się w stanie upadłości w dniu wydania spornej decyzji, w związku z czym mogło ono jeszcze prowadzić działalność na rynku. Sprawy te należy więc odróżnić od niniejszej sprawy, w której przedsiębiorstwa będące beneficjentami nie prowadziły już działalności na rynku ze względu na swoją upadłość.
- 186 Skarżący podkreślają w swych replikach, że w sytuacji gdy przedsiębiorstwo całkowicie i definitywnie zaprzestało prowadzenia działalności, ogłoszono jego upadłość i przystąpiono do jego likwidacji, co ma miejsce w przypadku KG Holding, jasne jest, że konkurenci tegoż przedsiębiorstwa nie mogą już znajdować się w niekorzystnej sytuacji. Przedsiębiorstwo będące beneficjentem zniknęło bowiem z rynku i z ekonomicznego punktu widzenia już nie istnieje.
- 187 Skarżący nawiązują do decyzji Komisji z dnia 30 października 2002 r. dotyczącej pomocy państwa przyznanej Industrie Navali Meccaniche Affini SpA (INMA) przez Włochy (Dz.U. 2003, L 22, s. 36) i z dnia 7 maja 2004 r. dotyczącej pomocy na restrukturyzację przyznanej Fairchild Dornier GmbH (Dornier) przez Niemcy (Dz.U. L 357, s. 36). Komisja uznała w nich, że należy zrezygnować z odzyskania pomocy, ponieważ przedsiębiorstwo będące jej beneficjentem zaprzestało prowadzenia działalności gospodarczej.
- 188 Skarżący podkreślają, że nie kwestionują utrwalonego orzecznictwa przytoczonego w wyroku Sądu z dnia 19 października 2005 r. w sprawie T-324/00 CDA Datenträger Albrechts przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-4309. W sprawie tej w momencie wydania decyzji Komisji nie ogłoszono jeszcze upadłości przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy. W sprawie Niemcy przeciwko Komisji będącej przedmiotem ww. w pkt 175 wyroku z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonywanie działalności gospodarczej zainteresowanego przedsiębiorstwa zostało przeniesione po ogłoszeniu upadłości na spółkę zależną należącą do niego w 100%, nad którą owo przedsiębiorstwo sprawowało kontrolę.

189 Komisja kwestionuje argumenty przedstawione przez skarżących.

Ocena Sądu

190 Skarżący kwestionują zasadniczo zgodność z prawem nakazu odzyskania pomocy zawartego w art. 2 ust. 1 i w art. 3 zaskarżonej decyzji z uwagi na postępowanie upadłościowe i zaprzestanie wykonywania przez nie działalności gospodarczej.

191 Po pierwsze, jeśli chodzi o postępowanie upadłościowe, należy uznać, że upadłość KG Holding, Kliq Reintegratie i Kliq została ogłoszona odpowiednio w dniach 8 i 9 lutego i 14 grudnia 2005 r., a zatem przed wydaniem zaskarżonej decyzji, co nastąpiło w dniu 19 lipca 2006 r.

192 Należy przypomnieć w tym względzie, że z orzecznictwa dotyczącego przedsiębiorstw będących beneficjentami pomocy znajdujących się w stanie upadłości wynika, iż przywrócenie wcześniejszej sytuacji i uniknięcie zakłócenia konkurencji wynikłego z bezprawnie wypłaconej pomocy mogą co do zasady zostać zrealizowane poprzez dodanie zobowiązania do zwrotu tej pomocy do pasywów przedsiębiorstwa znajdującego się w stanie likwidacji w zakresie, w jakim z tej pomocy nie odniosło korzyści inne przedsiębiorstwo (zob. ww. w pkt 188 wyrok w sprawie CDA Datenträger Albrechts przeciwko Komisji, pkt 101 i przytoczone tam orzecznictwo).

193 Zgodnie z tym orzecznictwem sam fakt, iż przedsiębiorstwo znajduje się w stanie upadłości, nie wyłącza więc zasady odzyskania pomocy (zob. również podobnie ww. w pkt 175 wyrok w sprawach połączonych Włochy i SIM 2 Multimedia przeciwko Komisji, pkt 53–55).

- 194 Po drugie, jeśli chodzi o zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej przez zainteresowane przedsiębiorstwa, należy przypomnieć, że zgodność z prawem decyzji w sprawie pomocy państwa powinna być oceniana na podstawie informacji, którymi Komisja dysponowała w momencie jej wydania (ww. w pkt 175 wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. Niemcy przeciwko Komisji, pkt 39), to znaczy — w niniejszej sprawie — w dniu 19 lipca 2006 r.
- 195 Należy stwierdzić, że podczas postępowania administracyjnego skarżący nie przekazali Komisji żadnej uwagi. Jednakże argumentacja skarżących nie jest niedopuszczalna wyłącznie z tego powodu, że nie została przedstawiona w toku postępowania administracyjnego. Nie można ograniczyć legitymacji procesowej danej osoby z tego tylko względu, iż choć w toku postępowania administracyjnego mogła ona przedstawić uwagi w przedmiocie oceny przekazanej w momencie wszczęcia postępowania na podstawie art. 88 ust. 2 WE i powtórzonej w spornej decyzji, nie uczyniła tego (wyroki Sądu: z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawie T-380/94 AIUFFASS i AKT przeciwko Komisji, Rec. s. II-2169, pkt 64; z dnia 30 kwietnia 1998 r. w sprawie T-16/96 Cityflyer Express przeciwko Komisji, Rec. s. II-757, pkt 39).
- 196 Jeśli chodzi o działalność gospodarczą KG Holding, z motywów 19 i 20 zaskarżonej decyzji wynika, że we wrześniu 2005 r. i w lutym 2006 r. władze niderlandzkie wysłały do Komisji dwa pisma, aby poinformować ją o przebiegu postępowania upadłościowego wszczętego przeciwko KG Holding. Jeśli chodzi o Kliq, z motywu 20 zaskarżonej decyzji wynika, że w styczniu 2006 r. władze niderlandzkie wysłały do Komisji pismo, aby poinformować ją, że w dniu 14 grudnia 2005 r. ogłoszono upadłość Kliq i że wszczęto stosowne postępowanie. Z akt sprawy nie wynika, by Komisja otrzymała inne informacje dotyczące działalności gospodarczej KG Holding i Kliq po ogłoszeniu ich upadłości. Nie można więc czynić jej zarzutu, że w momencie wydania zaskarżonej decyzji uznała, iż postępowanie upadłościowe nie zostało jeszcze zakończone i że zainteresowane przedsiębiorstwa nie przestały jeszcze istnieć.
- 197 Jeśli chodzi o działalność gospodarczą Kliq Reïntegratie, z motywów 19 i 20 zaskarżonej decyzji wynika, że we wrześniu 2005 r. i w lutym 2006 r. władze niderlandzkie wysłały do Komisji dwa pisma, aby poinformować ją o przebiegu postępowania upadłościowego wszczętego przeciwko Kliq Reïntegratie. Z akt sprawy nie wynika, by Komisja otrzymała inne informacje dotyczące działalności gospodarczej Kliq Reïntegratie po

ogłoszeniu jej upadłości. Z pkt 178–181 powyżej wynika, że chociaż z dniem 1 października 2003 r. Kliq przejęła część umów Kliq Reintegratie, przedsiębiorstwo to wykonywało jeszcze działalność gospodarczą w momencie zawarcia umowy pożyczki w wysokości 35,75 mln EUR w grudniu 2003 r. Kliq Reintegratie znalazła się w stanie upadłości dopiero szesnaście miesięcy po przejęciu części jej umów przez Kliq, a mianowicie w dniu 9 lutego 2005 r. Komisja wiedziała, że zgodnie z planem restrukturyzacji Kliq Reintegratie miała zaprzestać wykonywania działalności. Okoliczność ta nie oznacza jednak, iż przedsiębiorstwo faktycznie zaprzestało już działalności w dniu 19 lipca 2006 r.

198 Z akt sprawy nie wynika, by informacje przekazane w tym względzie przez władze niderlandzkie były na tyle niepełne, że Komisja musiała zażądać od Królestwa Niderlandów przekazania jej dodatkowych informacji dotyczących sytuacji gospodarczej zainteresowanych przedsiębiorstw (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 13 kwietnia 1994 r. w sprawach połączonych C-324/90 i C-342/90 Niemcy i Pleuger Worthington przeciwko Komisji, Rec. s. I-1173, pkt 29). Komisja mogła więc słusznie uznać, że sam fakt, iż ogłoszono upadłość zainteresowanych przedsiębiorstw, nie oznaczał, że owe przedsiębiorstwa już nie istniały.

199 Ponadto, wbrew twierdzeniom skarżących, z akt sprawy nie wynika, że w momencie wydania zaskarżonej decyzji zainteresowane przedsiębiorstwa całkowicie i definitywnie zaprzestały wykonywania działalności gospodarczej.

200 Jeśli chodzi o argument skarżących, że odzyskanie danej pomocy jest niemożliwe, należy przypomnieć, po pierwsze, że sam fakt, iż przedsiębiorstwa będące beneficjentami pomocy znalazły się w stanie upadłości, nie oznacza jeszcze, że odzyskanie pomocy stało się niemożliwe, a po drugie, że zainteresowane państwo członkowskie może zgłosić swoją wierzytelność po stronie pasywów tych przedsiębiorstw. Ponadto należy dodać, że ewentualne trudności proceduralne lub innej natury przy wykonaniu zaskarżonego aktu nie mają wpływu na jego zgodność z prawem (zob. podobnie ww. w pkt 185 wyrok Trybunału z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie Belgia przeciwko Komisji, pkt 62, 63; wyrok Trybunału z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie C-214/07 Komisja przeciwko Francji, Zb.Orz. s. I-8357, pkt 46). W razie trudności Komisja i państwo członkowskie powinny współpracować w dobrej wierze — na podstawie zasady nakładającej na państwa członkowskie i instytucje wspólnotowe wzajemne obowiązki lojalnej współpracy, leżącej u podstaw w szczególności art. 10 WE — w celu pokonania tychże trudności, przestrzegając w pełni postanowień traktatu, a zwłaszcza

tych, które dotyczą pomocy państwa (zob. wyrok Trybunału z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie C-415/03 Komisja przeciwko Grecji, Zb.Orz. s. I-3875, pkt 42, i przytoczone tam orzecznictwo).

201 Skarżący nawiązali do wcześniejszych ww. decyzji Komisji z dnia 30 października 2002 r. i z dnia 7 maja 2004 r. w celu wykazania, iż zaskarżona decyzja jest niezgodna z prawem. Wystarczy stwierdzić w tym względzie, że Sąd powinien ocenić z osobna każdy przypadek pomocy państwa. Decyzje przywołane przez skarżących dotyczą szczególnych przypadków i nie mają żadnego związku z zaskarżoną decyzją, w związku z czym są bez znaczenia w niniejszej sprawie.

202 Wynika stąd, że należy odrzucić argumentację skarżących.

203 Mając na względzie całość powyższych rozważań, należy stwierdzić nieważność art. 2 zaskarżonej decyzji i oddalić skargi w pozostałym zakresie.

W przedmiocie kosztów

204 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Jednakże jeżeli więcej niż jedna strona przegrała sprawę, Sąd rozstrzyga o rozdziale kosztów. Zgodnie z art. 87 § 3 regulaminu w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron Sąd może postanowić, że koszty zostaną rozdzielone albo że każda ze stron poniesie własne koszty.

205 Z powyższego wynika, że skoro żądania skarżących 1 i 2 zostały uwzględnione tylko częściowo, słuszna ocena tych przepisów wymaga, by skarżący 1 pokrył własne koszty w sprawie T-81/07, a skarżący 2 — własne koszty w sprawie T-82/07. Ponieważ żadne z żądań skarżącego 3 nie zostało uwzględnione, należy obciążyć go własnymi kosztami w sprawie T-83/07 oraz kosztami poniesionymi przez Komisję w sprawie T-83/07. Komisja pokrywa własne koszty w sprawach T-81/07 i T-82/07.

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Stwierdza się nieważność art. 2 decyzji Komisji 2006/939/WE z dnia 19 lipca 2006 r. w sprawie zgłoszonej przez Królestwo Niderlandów pomocy na rzecz KG Holding NV.**
- 2) **W pozostałym zakresie skargi zostają oddalone.**
- 3) **Jan Rudolf Maas, działający w charakterze syndyka masy upadłości KG Holding NV, pokrywa własne koszty w sprawie T-81/07.**
- 4) **Jan Rudolf Maas i Cornelis van den Bergh, działający w charakterze syndyków masy upadłości Kliq BV, pokrywają własne koszty w sprawie T-82/07.**

- 5) **Jean Leon Marcel Groenewegen, działający w charakterze syndyka masy upadłości Kliq Reïntegratie, pokrywa własne koszty w sprawie T-83/07 oraz koszty poniesione przez Komisję w sprawie T-83/07.**

- 6) **Komisja pokrywa własne koszty w sprawach T-81/07 i T-82/07.**

Papasavvas

Wahl

Dittrich

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 1 lipca 2009 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności powstania sporu	II - 2417
1. Kontekst ogólny	II - 2417
2. Postępowanie administracyjne	II - 2420
3. Zaskarżona decyzja	II - 2421
Przebieg postępowania i żądania stron	II - 2426
Co do prawa	II - 2428
1. Uwagi wstępne	II - 2429
2. W przedmiocie dopuszczalności skarg wniesionych w sprawach T-81/07 i T-83/07, jeśli chodzi o kredyt w wysokości 17 mln EUR przyznany KG Holding przez Królestwo Niderlandów	II - 2430
Argumenty stron	II - 2430
Ocena Sądu	II - 2432
3. Co do istoty	II - 2433
W przedmiocie niezgodności zgłoszonej pomocy na restrukturyzację w wysokości 45 mln EUR ze wspólnym rynkiem (art. 1 zaskarżonej decyzji)	II - 2434
Argumenty stron	II - 2434
Ocena Sądu	II - 2436
W przedmiocie odzyskania od KG Holding i Kliq pożyczki na ratowanie w wysokości 9,25 mln EUR oraz należnych od niej odsetek za okres do dnia jej odzyskania (art. 2 zaskarżonej decyzji)	II - 2441
Argumenty stron	II - 2441
Ocena Sądu	II - 2449
W przedmiocie zgłoszenia syndykowi przez Królestwo Niderlandów, działające jako wierzyciel w postępowaniu upadłościowym, wierzytelności w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reintegratie (art. 3 zaskarżonej decyzji)	II - 2455
II - 2474	

W przedmiocie uzasadnienia zaskarżonej decyzji	II - 2456
— Argumenty stron	II - 2456
— Ocena Sądu	II - 2457
W przedmiocie obowiązku zgłoszenia w postępowaniu upadłościowym wierzytelności państwa w wysokości 35,75 mln EUR względem KG Holding lub Kliq Reintegratie	II - 2459
— Argumenty stron	II - 2459
— Ocena Sądu	II - 2462
W przedmiocie wpływu upadłości na odzyskanie pomocy państwa (art. 2 i 3 zaskarżonej decyzji)	II - 2466
Argumenty stron	II - 2466
Ocena Sądu	II - 2468
W przedmiocie kosztów	II - 2471